

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat

2020

ELŐSZÓ

A 2020-as év és az azóta is tartó időszak a kiszámíthatatlanság, a bizonytalanság és a fokozódó megpróbáltatások által terhelt változások korát jelentette Mindenki számára. A COVID-19 pandémia ugyanis rendkívül nagy hatást gyakorolt a világgazdaságra és a társadalomra, így magára a környezeti állapotára is. A fertőzés terjedéséből eredő járványügyi veszélyhelyzet, valamint annak visszaszorítására bevezetett korlátozások sokrétűek, közvetlen és közvetett hatásai mind rövid, mind pedig közép- és hosszú távon egyaránt tapasztalhatók lesznek a társadalomra és a gazdaságra nézve, mely így gyökeresen átalakította az emberek életét. Bár a köztudatban a járvány okozta válság elsősorban az országosan jellemző társadalmi-gazdasági következményekre fókuszál, a negatív és erősítő hatások bármely szinten és bármely szektorban egyaránt jelentkezhetnek (vendéglátás, turizmus, kultúra), ennél fogva a bennük dolgozó munkavállalók kiemelten érintettek.

A digitális oktatásra és távmunkavégzésre való átállás egyaránt magával hozott pozitív és negatív hatásokat. A gépjárműforgalom csökkenése a zajterhelés mérséklését, a levegőminőség javulását, a szektor üvegházhatású gázemissziójának csökkenését eredményezte. Ezzel szemben a digitalizáció a fokozott villamosenergia-fogyasztást és az ebből fakadó üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedését, egyes hulladékfrakciók mennyiségének gyarapodását eredményezte. Vagyis, a környezet állapotában bekövetkezett változások jelenleg olyan komplex rendszert alkotnak, amelynek szektoronkénti és szféránkénti vizsgálata a környezetvédelmi szakemberek egyik kiemelt feladata lesz.

Összességében tehát, a COVID-19-világjárvány a magában hordozott komplexitásában és újszerűségében egy olyan új fejezetet teremtett, melynek társadalmi, gazdasági és nem utolsósorban környezeti hatásának megismerése a jövőbeni kutatások fokozott tárgyát fogják képezni!

1. A nyilatkozatról

A korábbi évek módszertanát követve, eme egyszerűsített környezetvédelmi nyilatkozatban áttekintésre kerülnek azok a legfontosabb változások és aktivitások, melyek a 2020-as évben történtek. A dokumentum elsődleges célja továbbra is, hogy ismertesse Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya által alkalmazott környezetmenedzsment rendszer alapvető és hangsúlyos tevékenységeit a 2020-as év bázisán, mindemellett, hogy szemlélteti azok jellemző változásait a korábbi években alkalmazott szerkezeti struktúra-rendszer figyelembevételével.

Ahogy az az előszóban is említésre került, a 2020-as év önmagában egy rendkívül nagy változást eredményezett nem csak a város, hanem mind a régió, mind Magyarország, mind pedig globalizált világunk gazdasági, társadalmi és környezeti állapotában. Mindezek szem előtt tartásával kerülnek összefoglalásra a szóban forgó legfontosabb történések, intézkedések és fejlesztések, a környezeti terhelések csökkentésére és a környezetállapot javítására irányuló intervenciók. A dokumentum fő gerincvonalát a leghangsúlyosabb és legszámottevőbb környezethasználati adatok prezentálása, továbbá a lényeges fókusz témákkal összefüggő környezeti aktivitások és tevékenységek ismertetése adja. Mindazonáltal a 2019-es környezetvédelmi nyilatkozathoz hasonlóan, jelen 2020-as nyilatkozat is bepillantást enged minden olyan horderejű projektbe, fejlesztésbe és intézkedésbe, amelyek elsődleges célkitűzése a fenntarthatóság céljainak és eszközrendszereinek biztosítása, azok érvényre juttatása, mellyel párhuzamosan a környezeti elemeket érő igénybevételek és terhelések csökkentését, állapotának megőrzését és lehetőség szerinti javítását hivatottak megteremteni Győr városában és térségében.

A dokumentum elsődleges leltározási éve a 2020-as vizsgálati év, valamint a későbbiekben felvázolt további adatok a 2017 és 2020 közötti ciklust hasonlítja össze azon fókuszpontok mentén, miszerint a szélesspektrumú fejlesztési beruházások és intézkedések, milyen mértékben voltak produktívak és effektívek az egyes területeken. Vagyis, a soron következő fejezetekben, Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya, mint a környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területe, az e területtel összefüggő környezeti tényezők és vizsgálati paraméterek, a megvalósult fejlesztések és programok kerülnek elsődlegesen bemutatásra.

2. A környezet állapota Győrben

Az Északnyugat-magyarországi régió mind a fejlesztések volumenének és számának tekintetében, mind pedig a gazdasági vonzerő jelentőségében Magyarország egyik vezető régiójának számít, melynek egyik origóját nem más, mint Győr Megyei Jogú Város adja meghatározó és számottevő gazdasági és ipari teljesítményével.

A COVID-19 pandémia okozta szektorális megtorpanások ellenére, városunk gazdasági és megélhetési szempontú vonzereje és teljesítménye továbbra is kiemelkedő. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint, hogy nőtt a regisztrált főfoglalkozású egyéni (+8,92%) és önálló (+7,41%) vállalkozók száma, a regisztrált részvénytársaságok száma (+6,10%), valamint a gazdasági szervezetek száma (+2,47%) is. A pandémia okozta gazdasági lelassulás következtében szót kell emelni még a megszűnt vállalkozások számának (+0,48%) országos szinten is rendkívül alacsony, fél százalékot el sem érő növekedéséről, a regisztrált társas vállalkozások számának csökkenéséről (-0,03%) és a potenciálisan veszélyeztetett korosztály következtében előálló nyugdíjas korú egyéni vállalkozók számának -11,75%-os visszaeséséről. Vagyis, az elmúlt évek általánosnak mondható tendenciájának megfelelően, a regisztrált gazdasági szervezetek száma úgy gyarapodott, hogy nőtt a regisztrált vállalkozások száma is. Ennek következtében, a 2020-as esztendőben a város gazdasági teljesítménye a hátráltató körülmények ellenére kimagaslónak mondható.

Fontos azonban leszögezni, hogy a gazdasági színvonal megtartására és fejlesztésére irányuló kiemelt figyelem mellett, városunk továbbra is szem előtt tartja a környezettudatosság érvényre juttatását, hogy a célzott fejlesztések révén biztosított legyen a környezeti elemek tisztasága, a természeti értékek védelme. A fenntartható fejlődés hármasszert érintő szemléletének megfelelően, fontos a gazdasági érdekek, a társadalmi szempontok és a környezetállapot javítását és fejlesztését célzó integrált szemlélet alkalmazása, hogy annak révén egyenértékű méreteket öltsenek az egyes érdekek.

Hazánk Alaptörvényében foglaltak értelmében, minden egyes magyar állampolgár, ennél fogva minden győri lakos egyenértékű és alapvető joga az egészséges és élhető környezet. Ennél fogva, annak biztosítása fontos szempont, a fenntartható jövőkép rendelkezésre állása pedig egyenesen kiemelt prioritású. Önkormányzatunk továbbra is elkötelezett álláspontja, hogy minél nagyobb nyomattal érvényesüljenek a széleskörű környezeti szempontok és feltételek az egyes társadalmi szolgáltatások permanens biztosítása és fejlesztése során. Minden egyes városigazgatási-és vezetési döntés meghozatalakor, valamint az egyes stratégiai dokumentumok elkészítésekor és elfogadásakor a fenntarthatóság szempontrendszer, valamint annak megvalósíthatósági keretrendszer gyakorlati célként és hajtóerőként kell, hogy érvényesüljön.

A soron következő alfejezetekben, a 2020-as leltári év során bekövetkezett környezet-állapotbeli változások kerülnek felvázolásra, valamint az azokhoz kapcsolódó környezetminőség javítását célzó intézkedések ismertetésre.

Levegőtisztaság és közlekedés

Ahogy az az elmúlt években is általánosan tapasztalható jelenség volt, Győr levegőtisztaság-védelmi állapotát továbbra is három fő emissziós forrás határozza meg: a közlekedésből származó, az ipari tevékenység okán előálló, valamint a lakossági fűtésből származó kibocsátás jelenségek. Mint az ismert, az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat tagjaként Győrben kettő darab automata mérőállomás üzemel. Az 1. számú a Szent István út mentén található és főképp a városi közlekedés által indukált terhelést méri, míg a második állomás a Szigethy Attila u.- Ifjúság krt. találkozásánál helyezkedik el, s főképp a városi háttérszennyezettség mérésére szolgál. Ezek adatai alapján a következők mondhatók el:

A Szent István úti (1. számú) mérőállomáson mért adatok szerint: 2020-ban az átlagos kén-dioxid koncentráció mértéke $2,45 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt, továbbá az év egyik napján sem lépte túl ez az érték a vonatkozó 24 órás határérték mértékét. Nitrogén-dioxid esetén ez az érték $23,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt és szintén nem lépte át ez a szennyezettségi paraméter sem a vonatkozó 24 órás határértéket, melynek mértéke $85 \mu\text{g}/\text{m}^3$, éves határértéke pedig $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. További mért komponensek: szén-monoxid ($413,96 \mu\text{g}/\text{m}^3$), ózon ($40,34 \mu\text{g}/\text{m}^3$), nitrogén-monoxid ($11,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$) valamint az együttes nitrogén-oxid mennyisége ($40,85 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

A Szigethy Attila u.- Ifjúság krt. találkozásánál elhelyezkedő 2. számú mérőállomáson mért adatok szerint: 2020-ban az átlagos kén-dioxid koncentráció mértéke $2,37 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt, továbbá az év egyik napján sem lépte túl ez az érték a vonatkozó 24 órás határérték mértékét. Nitrogén-dioxid esetén ez az érték $15,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt és szintén nem lépte át ez a szennyezettségi paraméter sem a vonatkozó 24 órás határértéket, melynek mértéke $85 \mu\text{g}/\text{m}^3$, éves határértéke pedig $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. További mért komponensek: szén-monoxid ($515,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$), ózon ($40,48 \mu\text{g}/\text{m}^3$), nitrogén-monoxid ($7,76 \mu\text{g}/\text{m}^3$) valamint az együttes nitrogén-oxid mennyisége ($27,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Vagyis a vizsgált évben egyik mérőállomáson sem volt határérték átlépés, sőt az éves átlagkibocsátás is elmaradt a határértéktől. Továbbá a PM-frakciók esetében is javuló változás volt megfigyelhető. Az 1. mérőponton mért PM_{10} koncentráció átlagos éves nagysága $17,83 \mu\text{g}/\text{m}^3$, míg a $\text{PM}_{2,5}$ esetén ez a szám $15,02 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt. A 2. mérőponton a PM_{10} koncentráció meghaladta $20,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ értéket, a $\text{PM}_{2,5}$ esetén pedig $14,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -os érték volt mérhető. Mindez azt mutatja, hogy a 2019-es értékhez képest mindkét paraméter mértéke csökkent, és a két állomás napi értékeiből származtatott koncentráció is elmaradt a 2017-es adatokhoz képest. Fontos leszögezni, hogy míg az 1. mérőállomáson 2 nap esetében, addig a 2. mérőponton már 5 nap esetében történt vonatkozó 24 órás határérték átlépés, ezek a számadatok is elmaradnak a korábban megszokottaktól. A táblázatban is szereplő PM_{10} átlagolt koncentráció esetében ez az értékbeli változás meghaladta a $-10,12\%$ -os csökkenést! A másik kiemelten vizsgálandó paraméter, azaz a nitrogén-dioxid vonatkozásában pedig $-20,37\%$ -os csökkenés volt megfigyelhető! Összességében elmondható tehát, hogy mind a nitrogén-dioxid, mind pedig az ülepedő por (PM_{10}) éves átlagkoncentrációja 2020-ban az országos automata mérőhálózat adatai alapján jelentős mértékben csökkent!

Az országos automata mérőhálózat adatai alapján Győr légszennyezettségi index besorolása a 2017-es megfelelő minősítéssel szemben 2018-ban, 2019-ben és sajnos 2020-ban is mindezek ellenére kifogásolt minősítést kapott a magas szállópor ($\text{PM}_{2,5}$) koncentráció miatt, számos más nagyvárossal egyetemben: és Budapest, Vác, Százhalombatta, Dunaújváros, Székesfehérvár, Veszprém, Tatabánya, Győr, Sopron, Szeged, Szolnok, Debrecen, Nyíregyháza, Hernádszurdok és Salgótarján levegőjét is kifogásoltnak minősítették, szintén a szálló por miatt.

Jellemző légszennyező-anyag kibocsátások

Egység	2017	2018	2019	2020
NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	27,93	11,00	24,64	19,62
Ülepedő por (PM_{10}) $\mu\text{g}/\text{m}^3$	26,94	23,95	21,11	18,97

Győr Megyei Jogú Város vezetése továbbra is törekszik arra, hogy intézkedések sorával próbáljon javítani Győr levegőminőségén. Mivel a közlekedés tekinthető a győri levegőminőség egyik leginkább befolyásoló tényezőjének, kiemelten kell figyelmet fordítani a közlekedésszervezést és a közlekedési infrastruktúrát érintő fejlesztésekre és döntésekre. Nem mellőzhető tény az sem, hogy városvezetésünk a fenntarthatóság értékrendszerének érvényre juttatása érdekében mindig is, és továbbra is támogatja az energetikai korszerűsítéseket és fejlesztéseket, a közösségi közlekedés tudatos fejlesztését, továbbá a környezetbarát iparágakat, valamint a környezetet kímélő eszközöket alkalmazó üzemek letelepedését. Ennek különösen fontos szegmense, a közeljövőben előtérbe kerülő körforgásos gazdaság módszertanát alkalmazó vállalatok és üzemek számának gyarapítása.

Győr évek óta a Kerékpárosbarát Település verseny abszolút győztese, hiszen az elmúlt években számos infrastrukturális fejlesztés valósult meg. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az új kerékpárutak építésével, a meglévők fejlesztésével, valamint a GyőrBike közösségi kerékpárrendszer működtetésével is hozzájárul egy még élhetőbb, egészségesebb városi környezethez. Már öt éve, hogy Győrben üzembe helyezték a város új közösségi közlekedési eszközrendszerét, a GyőrBike Bérkerékpár Rendszert. A kerékpárutak fejlesztése mellett több állomással és kerékpárral bővült a rendszer, így összesen már 35 különböző helyen, 438 dokkolóból 235 kerékpárt lehet bérelni, amelyből 37 elektromos rásegítésű. A rendszer közlekedési eszközeinek kiválasztásakor különös figyelmet fordítottak a magyar gyártmányú, rendkívül tartós és alacsony szervíz igényű eszközpark felállítására. Vagyis mind az állomásszámok, mind a kerékpárok számát, különös tekintettel az elektromos kerékpárok számát illetően jelentős fejlődés volt tapasztalható a vizsgált évben.

A GyőrBike használata számos hétköznapi közlekedési helyzetre kínál megoldást, mely a pandémia idején különösen biztonságosabb és kényelmesebb megoldást biztosított, mint a buszos tömegközlekedés. Noha minimális szinten érezhető volt a koronavírus-járvány hatása a kerékpárkölcsonzések számát illetően, releváns és számottevő visszaesés nem jelentkezett!

A közösségi kerékpárrendszer kialakításával párhuzamosan továbbra is támogatjuk a saját kerékpárt használó lakosaink közlekedését is. 2020-ban szintén biztosított volt a lehetőség a győri lakosok számára, hogy ingyenesen részt vehessenek kerékpárjaik jelöltetésében és regisztrációjában, mely során a kerékpárjuk alvázába egyedi szám- és betűsor került beégetésre. Ezáltal a kerékpár adatai felvételre kerülnek egy rendőrségi adattárolóba, valamint a jogos tulajdonosok számára kerékpáros-igazolvány kerül kiállításra. A program célja: a kerékpárok azonosíthatóságával a lakosság értékeinek védelme, a kerékpárlopások számának csökkentése, illetve az eltulajdonított kerékpárok megtalálása és a jogellenes cselekmények elkövetőinek felderítése. Ugyancsak itt említendő meg, hogy a város több pontján fedett kerékpártárolók, valamint kerékpártámaszok is kihelyezésre és kialakításra kerültek, utóbbira példa, hogy a Révai és a Szabolcska utcába összesen 45 kerékpártámaszt helyeztek ki.

A város e téren történő tevékenységének elismeréseképpen, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Közlekedéstudományi Intézet által meghirdetett pályázat során elnyerte a „*Kerékpárosbarát munkahely 2019*” címet, melynek elbírálásakor különösen fontos volt a kerékpáros infrastruktúra és szolgáltatások minősége, karbantartása, a szemléletformálás, a kerékpározás népszerűsítése, promóciója, és a kerékpárhasználat terén elért eredmények mértéke.

Az elmúlt években jelentősen fejlődött és bővült számos városrész lokális kerékpáros úthálózata, valamint a város más településekkel e téren történő összeköttetésében is jelentős fejlesztések valósultak meg az elmúlt években. A városrészeket érintő nagyobb fejlesztésekre példaként említhető az Ifjúság körút, vagy éppen a Szigethy Attila út kerékpárútjai, vagy a 2020-ban átadott Tihanyi úti szakaszok. Győr kerékpáros közlekedése még biztonságosabbá vált a Tatai úti, a Régi Szentiváni úti és a Kodály Zoltán utcai kerékpárút építésével, valamint az Adyvárosba tervezett forgalomcsillapított övezet kialakításával. Ezekre a kerékpárút-hálózat bővítő munkálatokra Győr önkormányzata több mint 625 millió forintos európai uniós támogatást nyert, e mellett (Győr-Abda, Győr-Gönyű) szintén kiemelendő a most épülő Győr-Pannonhalma kerékpárút is. A kerékpáros közlekedés fejlesztése mellett tovább folytatódtak városunkban az útfelújítással kapcsolatos projektek is az egyéb közlekedési formák fejlesztése céljából a Széchenyi2020 program keretein belül. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata több alkalommal is sikeresen pályázott a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programban.

2020 elején 17 új Mercedes-Benz Conecto NG típusú városi autóbusszal bővült a győri járműpark, amelyek klímával és a legkorszerűbb technológiával felszerelt autóbuszok. A 2019 májusában beszerzett alacsony padlómagasságú, kéttengelyes, városi közlekedésre kialakított autóbuszok összesen 26 ülő és 78 álló utast szállíthatnak. A kisgyermekesek, valamint a segítséggel élők utazását a második utasajtónál kihajtható rámpa, illetve a babakocsik és kerekesszék elhelyezésére alkalmas terület segíti. Az autóbuszok műszaki értelemben is a legkorszerűbb technológiát képviselik. A járművekbe Euro-VI környezetvédelmi besorolású motort, automatikus sebességváltót, és a lassítás közben keletkező mozgási energiát elektromos árammá átalakító egységet építettek. Az év során további 22 csuklós busz is érkezik városunkba, ami a közlekedő buszok mintegy 40 százalékos megújítását jelenti. A cél nem kevesebb, mint, hogy három éven belül a teljes állomány 50-60 %-át új járművek váltsák fel.

A 2020-as évben lezárult, attól kezdődő és azt érintő legfontosabb projektek:

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Szent Imre út) - TOP-6.1.5-16-GY1-2018-00003: a Szent Imre út a Győrt Veszprémmel összekötő 82. sz. főút folytatása, mely a belváros és a déli agglomerációs övezetek közlekedési kapcsolatát biztosítja, valamint a fő közlekedési útvonala a régiós jelentőségű egészségügyi feladatokat ellátó Petz Aladár Megyei Oktató Kórháznak. A beruházói cél az utcaszakasz teljes szélességű, szegélyek közötti felújítása, az elhasználódott, elöregedett kopóréteg cseréje, a közlekedés szolgáltatási színvonalának emelése. A Szent Imre út a Győrt Veszprémmel összekötő 82. sz. főút folytatása, mely a belváros és a déli agglomerációs övezetek közlekedési kapcsolatát biztosítja, fő közlekedési útvonala a régiós jelentőségű egészségügyi feladatokat ellátó Petz Aladár Megyei Oktató Kórháznak, emellett jelentős helyi tömegközlekedési forgalmat is bonyolít. A fokozott igénybevétel eredményeként a beruházás által érintett útszakasz burkolata kopott, töredezett, kátyúsodott volt. A felújítás során sor került az útpálya és a parkolók meglévő aszfalt kopórétegének lemarására és újra aszfaltozására, illetve a műszakilag

szükségesnek ítélt helyeken megtörtént – a szegély megújítása mellett – a teljes pályaszerkezet cseréje. Az érintett útszakaszon két autóbuzsmegálló új betonburkolatot kapott, megújult a buszmegállók előtti járdaburkolat és megtörtént a közmű szerelvények és aknák cseréje, valamint szintbe helyezése. A támogatás összege: 76 236 806 Ft (támogatási arány mértéke 100%-os). A projekt 2020.12.29.-én zárult.

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Szigethy A. út – Ipar u.) – TOP-6.1.5-16-GY1-2018-00006: a Szigethy Attila út és az Ipar út Győr fontos közlekedési útvonala. Kelet-nyugati irányban összeköti a 821. számú utat a 82-83-as főút közös városi szakaszával, a 81. számú főúttal. Az Ipar úton keresztül az 1. számú főútra vezet ki, s ez az útvonal biztosítja az agglomerációs kapcsolatokon túl Marcalváros, Nádorváros, Jancsifalu, Adyváros és Gyárváros városrészek fő közlekedési kapcsolatát. Ezen túlmenően megteremti az iparterület és az Audi gyárterület megközelítését is. Ennek fényében nem csoda, hogy az útvonal jelentős tehergépjármű forgalmat bonyolít le, sőt a városnak az egyik fő tömegközlekedési útvonala. A megítélt támogatás összege 741 522 593 Ft. A projekt tervezett befejezési dátuma 2020.09.30. (2022.08.31.)

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Lajta utca – 821. sz. főút csomópont) - TOP-6.1.5-16-GY1-2020-00012: a projekt konkrét célja a Lajta utca – 821. sz. főút csomópontjának kapacitásbővítése, átépítése. A nagy átmenő forgalomra tekintettel nagy problémát jelent a csomópontban a Lajta utcáról balra kanyarodó irány kis kapacitása. A balra kanyarodás csak egy sávban történik, ezért hosszú járműsorok alakulnak ki a reggeli és a délutáni csúcsforgalom időszakában. A megítélt támogatás összege 212 660 824 Ft volt 100%-os támogatási aránnyal. A beruházás keretében a csomópont átépítésével megduplázzák a balra kanyarodást biztosító sávokat, melyhez szükséges a csomópont északi ágának és a befogadó 821. sz. főút nyugati oldalának egy kisebb átépítése, valamint egy autóbuzs megállóhely áthelyezése is. Utóbbi indokoltá teszi a mellette futó, meglévő közös felületű gyalog- és kerékpárút áthelyezését is. A kivitelezési munkálatok várhatóan 2021. augusztusában zárulnak.

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Kunszigeti út) - TOP-6.1.5-16-GY1-2020-00009: a projekt konkrét célja a Kunszigeti út megújítása, a Fő utca egy részén új nyomvonal kialakítása, továbbá a Kunszigeti út - Fő utca „T” alakú közlekedési csomópont egysávos körforgalmú csomóponttá történő átalakítása, a becsatlakozó útszakaszok megújításával. A fejlesztés keretében a kapcsolódó járdák felújítása és két autóbuzs megállóhely kialakítása is tervezett. A beruházás részeként megtörténik a közvilágítás korszerűsítése, sor kerül a közműkiváltásokra, a meglévő forgalomtechnika átalakítására, valamint a zöldfelületek rendezésére. A megítélt támogatás összege 397 646 173 Ft volt 100%-os támogatási aránnyal. A megújított közlekedési kapcsolat jelentősen javítja a pinnyédi városrész közlekedési kiszolgálásának színvonalát. Az útfejlesztés mellett fontos a gyalogos- és kerékpáros közlekedés feltételeinek a javítása is. A munkálatok a tervek szerint 2021. őszén zárulnak.

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Zöld u.) - TOP-6.1.5-16-GY1-2020-00008: A kivitelezés célja a Zöld utca érintett szakaszán a járdák, kapubehajtók felújításával, valamint a parkolási lehetőségek körének bővítésével az utcaszakasz teljes szélességű, a csapadékvíz elvezetési rendszert is magába foglaló felújítása, az elhasználódott, elöregedett kopórteleg cseréje, a közlekedés színvonalának emelése. A felújítandó gyűjtőút a Jereváni úttól induló 443 m hosszú útszakaszt foglalja magába a Szőnyi Márton utcáig. A támogatás összege: 271 581 304 Ft (támogatási arány mértéke 100%-os). A projekt várható befejezése 2022 nyarának vége.

Munkaerő mobilitás támogatása Győrben (Reptéri út 2. ütem) – TOP-6.1.5-16-GY1-2020-00011: a Reptéri út burkolata erősen elhasználódott, az útpadkát parkoló tehergépkocsik használják, valamint nem megoldott a gyalogos és kerékpáros közlekedés az útszakaszon. A most elnyert támogatásnak köszönhetően a Reptéri út első felújítási ütemének folytatására nyílik lehetőség mintegy 1 152 méteres szakaszon. Ezzel egy időben, de elkülönülten, egységes koncepcióban kezelve az Önkormányzat egy másik európai uniós támogatással megvalósuló projekt keretében tervezi a Reptéri út mellett futó kerékpárút megépítését, mely a gyalogos forgalom biztonságos kialakítását is megoldja a területen, így elősegítve a más közlekedési módok előnyösebb érvényesülését. A felújítandó útszakaszon a meglévő 6-6,5 méteres szélességet 7,5 méteres burkolati szélességre bővítik, emellett a kivitelezés során figyelembe veszik a közösségi közlekedés szempontjait is, illetve a teherforgalom számára leállósáv, közterületi parkolási lehetőség is épül. Ezekon kívül a felújított pályatest mellett szikkasztó rendszerű, illetve zárt csapadékvíz elvezetést alakítanak ki. A támogatás összege: 473 480 245 Ft (támogatási mérték 100%-os). A projekt várható befejezése 2022 nyarának vége.

Az útfejlesztések mellett pedig szót kell még emelni az egyre nagyobb forgalmat lebonyolító úthálózat esetében a parkolóhelyek kialakításáról is. 2020 júniusában átadták a Dr. Petz Lajos Parkolóházat, mely jelentős mértékben csökkentette a kórházra nehezedő, sok évre visszanyúló parkolási problémát. Az új parkolóház a kórház körüli parkolási nehézségeket hivatott orvosolni, hiszen a létesítmény földszintje, első emelete és tetőszintje összesen 359 gépjármű befogadására alkalmas, ami 201 férőhellyel több, mint amennyi jármű azon a területen korábban parkolhatott. A Modern Városok Program keretében a parkolólemezrel együtt így mintegy 560 autó számára biztosítanak parkolási lehetőséget a területen. Az épület tetejére 168 darab napelem került, melyek a háromszintes épület teljes ellátása mellett plusz energiát is termelnek. Az épület homlokzata fénycsíkot kapott. A különböző szinteken tíz elektromos autó töltőállomás létesült, valamint további 32 töltőállomás előkészítése is megtörtént. Az ősz során befejeződött a „Zöld város kialakítása Győrben” című projekt, amelynek keretében teljesen megújult a Herman Ottó utcai vásárcsarnok, továbbá megépült mellette egy 294 férőhelyes parkolóház is. A parkolóházak szerepe a koronavírus-járvány okozta közlekedésbeli szokások megváltozásának kezelésében is jelentős szerepet játszottak, hiszen jelentős befogadó-kapacitásuk révén csökkentették az egyéni közlekedés okozta parkolási helyzetekből adódó konfliktusokat!

Vízminőség

A győri mindennapok egyik leginkább meghatározó tényezője a természetes vizek közelsége, hiszen négy különböző felszíni vízfolyás is érinti Győr területét, topográfiáját a város területének négy fő vízfolyása, a Mosoni-Duna, a Rába, a Rábca és a Marcal befolyásolja. Mindamellett számos állóviztest (legyen az természetes vagy mesterséges) található városunk közigazgatási területein belül, amelyek nagyszerű szabadidős és rekreációs lehetőséget is kínálnak az arra vágyóknak. Ennél fogva rendkívül fontos feladat a jó ökológiai állapot fenntartása, valamint ezen rekreációs lehetőségek racionális és ésszerű kihasználása.

A felszíni vizeink állapotának kérdésköre kiemelt prioritásként kell, hogy megjelenjen minden fejlesztés során, hiszen nagy figyelmet szentelünk a vízterhelések jelentős mértékű csökkentésére. Megkerülhetetlen szempont, hogy mindennemű szennyezést meg kell előzni, melyben a rendelkezésre álló eszközeink és módszereink közt szerepel a vízparti területek folyamatos kezelése, a szennyvíztisztító telepek korszerű modernizációja, a szennyvíz és csapadékvíz-elvezető rendszerek problémáinak felismerése és minél körültekintőbb kiküszöbölése, azok javítása, a hulladékgyűjtési és kezelési rendszerek folyamatos korszerűsítése, optimalizálása és karbantartása. Mint az számos közlekedésfejlesztési projekt esetében is feltűntetésre került, Győr egyik leginkább meghatározó szempontja a hatékony csapadékvíz-elvezetési rendszerek kialakítása és működtetése lett. A csapadékvíz okozta állapotok különösen fontosak, hiszen az elmúlt években egyre nagyobb problémát jelentenek a nagy mennyiségű csapadék következtében előálló helyi vízkárok, villámárvízi események és belvizes állapotok, így 2020-ban egyes helyeken szükségessé vált áttemelő szivattyúk beiktatása, valamint általánosan az elvezető hálózat megfelelő tisztítása és karbantartása, valamint újfajta összefolyók kialakítása is.

Megyénket illetően a települések belterületeinek vízellátottsági aránya közel 100%-nak tekinthető, hiszen a működési területen közel 12 távlati és 20 üzemelő ivóvízbázis található. Győrben a csatornarákötési arány a 2020-ban is 98%-on állt, melynél továbbra is fontos szempont a direkt bevezetések okozta, illetve az indirekt szennyezések okozta veszélyek lehető legkisebbre történő minimalizációja. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza a leltári évben 484,0 km volt a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint. Az ellátó rendszerbe bekapcsolt lakossági felhasználó 60 165 db-ra volt tehető Győrben. Az összesen szolgáltatott víz mennyisége 2020-ban meghaladta 6 873 780 m³-t, melyből 5 105 610 m³-t a lakosságnak szolgáltatott vízmennyiség tett ki.

2020-ra a közüzemi szennyvízhálózat hossza 476,8 km-re növekedett. Ebből az elválasztott rendszerű csatornahálózat 309,5 km-re volt tehető, míg az egyesített rendszerű csatornahálózat 167,3 km-es hosszúságú volt. A közcsatornán elvezetett összes szennyvíz mennyisége viszont 2019-hez képest, 2020-ra csökkent. A Központi Statisztikai Hivatal szerint összesen 7 950 780 m³ (2019-ben mértéke: 8 661 430 m³ volt) mennyiségű szennyvíz került elvezetésre Győr Megyei Jogú Város területén. Ezzel szemben a bekapcsolt lakások száma növekedett, mégpedig 58 229 db-ról, 58 875 db-ra. A szennyvízhálózatra való rákötési arány kiszámolva per pillanat 97%, de a nagyszámú építkezés miatt ennek értéke elcsúszhatott, mivel a használatba vétel előtt csak ivóvíz szolgáltatás üzemel. Vagyis a reális szám továbbra is 98 %.

A felszíni áramló-és álló vizeink állapotát elsődlegesen továbbra is a szennyvízbevezetések, a légköri kiülepedések, a talajból történő ki- és bemosódások, valamint az esetlegesen bekövetkező káros

szennyezések befolyásolják. Vizeink az állapotváltozások figyelemmel kísérése érdekében, rendszeres monitorozás alatt állnak az országos törzshálózati mintavételi program keretében. A legfontosabb szennyezőanyagok vonatkozásában, a felszíni vízfolyások minősége jó volt.

Lezárt és futó legfontosabb projektek:

2019-ben indult el a Zöld város kialakítása III. – Vízparti rekreációs fejlesztések Győrben - TOP-6.3.2-16-GY1-2019-00003: a projekt által érintett területen jelenleg is működik egy teniszcentrum 6 tenispályával, klubház épülettel. Ezen felül a területen meglévő evezős épületben működik a Győri Atlétikai Club evezős szakosztálya, kihasználva a folyó adottságait. A kihasználatlan Csónakház épületének sport- és szabadidő központtá alakítása a győri sportélet fellendítését szolgálja. A győri vízi sportélet mérföldköve lehet a projektből épülő kishajó-kikötő is, mely kajak és kenekikötő is lesz egyben. Az épület földszintjén továbbra is a Győri Vízügy-Spartacus Evezős Klub helyiségei maradnak. Az emeleti szinten - annak teljes belső átalakításával - egy vendéglátó egység kap helyet, mely a jelenlegi főbejáraton keresztül lesz megközelíthető. Az épület keleti bejáratán keresztül a sport- és szabadidőközpont helyiségeit lehet elérni: az akadálymentesített rekreációs szobát, az irodát, a személyzeti helyiségeket, valamint a kikötő hajók személyzetének kiszolgálására szolgáló öltözőblokkot.

2020-ban ért véget a Győr területén elhelyezkedő csatornák meder- és partrendezése – TOP-6.3.3-16-GY1-2018-00003 projekt, melynek célja: Győr két különböző városrészében, négy különböző helyszínen a csatornák, árok part- és mederrendezésének kivitelezése. A fejlesztés a városrész azon csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztéssel kapcsolatos hiányosságaira, illetve problémáira kíván reagálni, melyekre még előzetes beavatkozások során nem került sor, annak érdekében, hogy a jelentkező nagy intenzitású csapadékesemények a lehető legkisebb kockázatot jelentsék. A projekt során érintett helyszínek: Gyirmót Berettyó vízfolyás az induló szelvényétől a Győr-Pápa vasútvonal vasúti híd alatti 4+600 km szelvényig, a Hegyaljai csatorna esetében Győr közigazgatási határáig 1+600 km szelvényig, a Vasútmenti árok rekonstrukciója az induló szelvényétől az L1 árok becsatlakozása után a 1+930 km szelvényig, a Zsombékosi főcsatorna esetében a főcsatorna és műtárgyak rekonstrukciója a 6+600 – 8+800 km szelvény között. A projekt során összesen 10 723 méter meder és az ahhoz tartozó part rendezése történt meg. A megítélt támogatás összege 61 688 268 Ft volt 100%-os támogatási aránnyal.

2019 tavaszán indult el a MAHOP-1.2.1-2017-2019-00014 pályázati számmal ellátott projekt, amelynek címe: Hal élő- és ívóhely és ivadékbölcső kialakítása a Rába-Marcal hullámterébe. A projekt 50%-os támogatással (22 616 347 Ft) valósul meg várhatóan 2021 őszének végéig. Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósította meg a „Marcal jobb parti árvízvédelmi részöblözet árvízvédelmi biztonságának javítása” megnevezésű projektet. A beruházás során a Marcal jobb parti és a Bornát-ér jobb-és bal parti árvízvédelmi töltéseket magassági, keresztmetszeti és altalaj állékonysági szempontból teljeskörűen kiépítették, magasparti bekötésüket megfelelő szinteken kialakították. A töltésben felújításra kerültek a műtárgyak, illetve a funkciójukat veszítették elbontásra kerültek. Megvalósult a vízpótlási vízhozam növelése érdekében a Holt-Marcal beeresztő zsilip átépítése, valamint a Marcal duzzasztó árapasztó csatornája hallépcsővé történő átalakítása is. Ez azért fontos, mivel a Marcal folyó a Rába halfajainak is kedvelt ívó helye, melyek a tavaszi időszakban nagy tömegben vándorolnak a folyón felfelé, amelyben a duzzasztó az árvizes időszakok kivételével akadályt jelentett, ezért halgazdálkodási igényként a billenőtábla lefektetésével a duzzasztást megszüntették és ebben az időben a Holt-Marcal vízpótlása az ottani halászati hasznosítók tiltakozása ellenére szünetelt. Az árapasztó csatorna hallépcsővé történő átalakításával a konfliktushelyzet kezelhetővé vált. Az ívó- és élőhely rehabilitáció az érintett halfajoknak nyújt természetes ívási lehetőséget, valamint a Holt-Rábca újra élővé tétele a környező települések horgászati és horgászturisztikai lehetőségeit is jelenti mindamelllett, hogy hozzájárulnak a halak természetes szaporodásának megteremtéséhez. A projekt további feladata egy fajfenntartási terv elkészítése és a halfauna monitoring tevékenység folytatása.

Természetesen a folyóvizek mellett, állóvizeink állapotára is állandó figyelem hárul, hiszen többek között tavaink folyamatos rendezésére és kezelésére rendkívül ügyelünk. Ilyen visszatérő intézkedés például az Adyvárosi I. és II.-es számú tó nád- és hínártalanítása, amely a vizsgált évet megelőző években is szükségessé vált már, mivel a vízínövények kedvezőtlen mértékben lepték be a teljes vízfelszínt. A levágott növényeket a víz felszínéről legyűjtik, majd elszállítják a tó környezetéből. Ez azért is fontos, hiszen a hínár visszavágása nagyban lassítja a csapadékvíztározó tó eliszaposodását és vizuálisan is szebb képet mutat. Ennek köszönhetően javulnak a vízi élőlények életfeltételei, látványát tekintve pedig jobban

beleilleszkedik a tó a városias környezetbe, melynek ugyancsak fontos eleme még a nagyszabású szökőkút fejlesztési program is. A beruházásnak köszönhetően sorra újulnak meg az egyes csobogók, a korábban leromlott állapotú, olykor évtizedekig üzemben kívüli szökőkút-medencékben ismét víz áramlik.

Hulladékgazdálkodás

A hulladék mennyiségi és minőségi problémája számos téren megjelenik egy város polgárainak életében. Ennél fogva a városvezetés számára nélkülözhetetlen és mellőzhetetlen prioritás a helyes hulladékgazdálkodás-és hasznosítás minél magasabb színvonalon történő üzemeltetése és fejlesztése. A hulladék kisebb problémája, hogy esztétikai problémákat képes kiváltani, egyúttal köz-és népegészségügyi kockázatot is hordoz magában, és nem mellesleg pedig környezetvédelmi érdemlegességet is jelent. Így a hulladék egy nélkülözhetetlen gazdasági potenciállal (körforgásos gazdálkodás) rendelkező és a városi lakosságot feszélyező tényező.

Győrben folyamatosan törekszünk arra, hogy az évről évre bővülő szelektív hulladékgyűjtő rendszer ne csak működjön, hanem folyamatosan bővüljön és kellő mértékben használt is legyen. 2004-ben az első - közterületre kikerült - szelektív hulladékgyűjtő edényszámmal szemben, a 2020-as esztendőben már azt jóval meghaladó mennyiségű sziget és egyúttal edény állt a lakosság rendelkezésére. 2020-ban legalább 20 új sziget kialakítására került sor, melynél túlnyomó többségében a süllyesztett rendszerű szelektív edényzet-rendszer létesítése valósult meg. Ehhez két olyan gépjármű is rendelkezésre áll, amely e speciális edényzetek kiemelésére és kiürítésére szolgálnak. A háztartásokban és a lakosság körében keletkező egyéb veszélyes és nem veszélyes hulladéktípusok befogadására több hulladékudvar is rendelkezésre áll – e hulladékudvarok szolgáltatásait térítésmentesen vehetik igénybe a győri és Győr környéki lakosok. A szelektív hulladékgyűjtés biztosítása mellett fontos kiemelni, hogy a győri regionális hulladékkezelő központ a győri mellett további mintegy 112 település hulladékának befogadását is végzi mind a mai napig.

Győr térségének kiemelkedő gazdasági vonzereje nem csupán a gazdasági és társadalmi helyzetre fejt ki hatását, hiszen az a keletkező hulladékok mennyiségében is tükröződik. A város és a térségének lélekszáma folyamatosan növekszik. Ezzel egyetemesen pedig kötelezően növekednie kell a keletkező hulladékok mennyiségének. Az összesített mennyiségű települési hulladék nagysága 46 452,3 tonnára nőtt 2020-ban. Ebből 31 279,5 tonnát a lakosságtól származó települési hulladék mennyisége szolgáltatott. A szelektíven gyűjtött hulladék hányada noha növekszik, még mindig kisebb részarányt tesz ki országos léptékben is, így a városvezetés kiemelt célja lesz a szelektíven gyűjtött hulladék mennyiségének növelése és a másodnyersanyagként hasznosítható lakossági hulladékok elkülönítése. A korábbi évek sikeres tapasztalataiból kiindulva a vizsgált években is folytatódott Győrben és térségében a hulladékudvarok létrehozása, valamint azok használatának népszerűsítése. Ez alól a 2020-as év sem kivétel, ugyanis számos vidéki hulladékudvar áll a lakosság rendelkezésére. A lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék mennyisége 2020-ra jelentős mértékben növekedett. Míg 2019-ben ennek értéke 5 551,1 tonna volt, 2020-ban már 6 378,2 tonnát tett ki.

A TeSzedd! akció a 2020-as évben is megrendezésre került, de a pandémia okozta állapotok következtében szigorú szabályok és sajátosan korlátozott lehetőségek mellett. A szokásoknak megfelelően számos önkéntes csatlakozott a hulladékszedési kezdeményezéshez, ugyanakkor tömeges csoportesemények megvalósítására nem kerülhetett sor. Április 23.-a és 26.-a között országsszerte számos bejelentett helyszínen húzták fel a kesztyűt az önkéntesek, hogy mentesítsék a lakókörnyezetet a felesleges hulladéktól. 2020 tavaszán a koronavírus miatt kialakult helyzet nem tette lehetővé a „Jobb, ha el se dobod!” címmel rendelkező országos szemétygyűjtési akciót, mely a Magyar Közút Nonprofit Zrt. gondozásában kerül megszervezésre minden évben.

A 2020-as évben is folytatódott a már évek óta sikeresen működő, zugszemetelés felszámolását célzó „hulladék kommandó”, ahol Győri Önkormányzati Rendészet néven működik tovább a júniusi közgyűlés döntése értelmében a Közterület Felügyelet és Mezei Őrszolgálat, amely az eddigieknél is határozottabb fellépést ígér a szabálytalankodókkal, és zéró toleranciát hirdet az illegális szemetelőkkel szemben. A járási hivatallal együttműködve kamerák kerültek kihelyezésre azokon a területeken melyek esetében jellemző a zugszemetelés jelensége, valamint 24 órás ellenőrző felügyelet is hozzájárul a város tisztaságához és a rendezettség szemben támasztott elvárásokhoz.

A Győr-Szol Zrt. Biztonsági csoportja 2020-ban is számos hulladékgazdálkodási ellenőrzést végzett. A COVID-19 pandémia ellenére a Győr-Szol Zrt. biztonsági csoportjának munkatársai 2020 márciusában összesen közel száz ellenőrzést végeztek Győr közigazgatási területén. 69 esetben szelektív szigetet és azok környezetét, 11 alkalommal közterületet tartottak szemmel, 17 esetben célirányos adatgyűjtést végeztek. Az ellenőrzések során 46 alkalommal fedeztek fel illegálisan kihelyezett szemetet, melyet minden alkalommal át is vizsgáltak. Márciusban a hatóság 40 illegálisan hulladékot lerakóra szabott ki helyszíni bírságot, 8 elkövetővel szemben pedig szabálysértési feljelentést tettek.

Az utóbbi hetek tapasztalataihoz tartozik, hogy az otthontartózkodók számának emelkedésével párhuzamosan a háztartási hulladék mennyisége is nőtt. Ennek egy része sajnos a közterületeken jelenik meg, a szelektív hulladékgyűjtő szigetekről 15-20 százalékkal több illegálisan elhelyezett kommunális szemetet szállít el a szolgáltató, mint korábban.

Lezárult és futó legfontosabb projektek:

A „Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás területén, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre” című projekt (KEHOP-3.2.1-15-2017-00016) 2018 februárjában került kihirdetésre. Részei a gyűjtőhelyek és edények számának emelése, a meglévő kapacitások növelése, a szükséges gépjárművek beszerzése, a hulladékhasznosítás előkészítési rendszerének korszerűsítése, a mechanikai-biológiai előkezelők korszerűsítése, a műszaki körülmények fejlesztése és nem utolsósorban a szemléletformálás támogatása. A fejlesztés keretében növelésre kerül a hulladékgyűjtő helyek száma, a projektterületen jellemző gyűjtőszigetes elkülönített gyűjtési rendszer kiegészítéseként 40 új helyszínen négyedényes gyűjtőszigetet alakítanak ki, valamint 60 helyszínen nagyobb méretűre cserélik a gyűjtőedényeket. A gyűjtőszigetek fejlesztése érdekében 1500 és 2500 literes gyűjtőedényeket szereznek be, összesen 280 darabot. A gyűjtőszigetek kiszolgálásához gyűjtőjárműveket, a hulladékudvarok fokozódó hulladékmennyiségének kezelőközpontba történő juttatásához pedig egy új pótkocsit vásárolnak a konténerszállítóhoz. Fejlesztésre kerül a hulladékhasznosítást megelőző előkészítő rendszer, a mechanikai-biológiai előkezelő. A projekt elszámolható összes költsége: 1,2 milliárd Ft. A projekt támogatási összege: 1,1 milliárd Ft (támogatási arány: 90,16%).

Zaj

A városvezetés évek óta igyekszik az egyes intézkedések, fejlesztések és bővítések során a legalacsonyabb szinten tartani a zajemissziókat, természetesen az egyes lokális adottságokból fakadó lehetőségekhez mérten. Ahogyan a légszennyezettség esetén is, úgy itt is megemlíthető, hogy városunkban a közlekedés a legjelentősebb emissziós forrás. Ebből fakadóan a forgalomszabályozási eszközök széles skálájával, forgalomtechnikai és infrastrukturális beruházásokkal, korszerűsítésekkel és bővítésekkel igyekszünk a városon belüli, és az azon áthaladó forgalmat egyaránt gyorsabbá és gördülékenyebbé tenni, hogy jelentősen mérsékeljük városunk zajterhelését. A zajterhelést célzó forgalomszabályozási eszközök között említhetők az elmúlt években kialakításra került turbó körforgalmak is, valamint a Győrt keletről elkerülő út kiépítése, amely továbbra is szignifikáns mértékben járul hozzá városunk tehermentesítéséhez. Városunkban a főbb zajterheléssel sújtott területeken eddig is kialakításra kerültek zajvédő falak, amelyek létesítése a keleti elkerülő út kialakítása révén is esedékesek lesznek majd.

Természeti és épített értékek

Mi sem tükrözi jobban egy település igazi elhivatottságát a környezetvédelem terén, mint a természeti értékek állapota. Győr Megyei Jogú Város rendkívül gazdag ilyen jellegű értékekben, mivel a négy nagy felszíni vízfolyás jelenléte és alakító tevékenysége is rendkívül meghatározó. Épített örökségünk elemeként, városunk méltán híres gyönyörű barokk stílusú centrumáról, így az épített és műemléki értékek védelme a fejlesztések tervezésében és kivitelezésében kiemelt prioritást élvez. Győr Megyei Jogú Város továbbra is arra törekszik, hogy a természeti és épített örökségek védelmével párhuzamosan hozzájáruljon a zöldterületek számának gyarapításához, valamint azok nagyságának tervezett és tudatos növeléséhez is.

A 2020-as faültetési program a Babaligetben kezdődött. A győri önkormányzat a Győr-Szol Zrt. közreműködésével minden Győrben született gyermek után fát ültetett a város területén a Marcal teniszcentrum mellett található területen. A megszületett gyermekek után a szülők vagy a gyermek

törvényes képviselői igényelhetek fát, amelyet vagy az igénylők ültettek el a saját lakókörnyezetükben, vagy a Győr-Szolra bízta ezt a feladatot. A fák ültetése 3×3 méteres rászteres rendszerben történt a könnyebb fenntartás és eligazodás érdekében. A ligetben a gyermekeket a következő fafajták jelölik: a fiúkat az oszlopos juhar, ámbrafa, a lányokat a gömbjuhar és gömbakác. Összesen 112 fát ültettek el a Győrben született gyermekek után.

A város önkormányzatának kezdeményezésére a Győr-Szol Zrt. 2020-ban több mint 1 250 fát és több mint 400 cserjét ültetett el Győrben. A fatelepítés az elmúlt évekhez hasonlóan valamennyi városrészt érintett. Ménfőcsanak 132, Marcalváros I. 75, Gyirmót 6, Marcalváros II. 74, Kismegyer 13, Nádorváros 107, a Belváros 42, Bácsa-Sárás 171, Révfülu 56, Szabadhegy- József Attila lakótelep 125, Adyváros-Jancsifalu 169, Győrszentiván 123, Sziget-Újváros-Pinnyéd 63, Gyárváros-Likócs 96 facsemetével lett gazdagabb. Ezt egészíti ki a majd 400 cserje ültetése.

2020-ban új favizsgáló berendezéssel bővült a rendelkezésre álló eszközpark a város területén található fák egészségi állapotának megállapítására, illetve a balesetveszélyes állapot megítélésére. A magyar fejlesztésű Fakopp hanghullámok segítségével elemzi a törzset, ágakat. A hanghullámok segítségével képesek azonosítani az egészséges, a korhadt vagy az üregessé vált részek helyét és méretét, a fa belsejének állapotáról pedig grafikus kép készül. A szerkezet a vizsgálati eredményekhez hozzárendelt lombkoronagyságot és szélereősségi értékeket is figyelembe véve jelzi, hogy az adott fa képes-e kiállni egy vihart, jelent-e veszélyt a környezetében lévő tárgyakra vagy személyekre. A műszer nagy előnye, hogy a fa állapotáról roncsolásmentesen kaphatunk képet, ráadásul a vizsgálatnak köszönhetően elkerülhetjük, hogy olyan fát vágjanak ki, amelyet még nem kellett volna, viszont a valóban beteg egyedek felderítése is könnyebbé válik, ezáltal pedig a baleseteket elözhethetjük meg.

2020-ban a településfejlesztési operatív program keretében már három terület újult meg Győrben: a Malom liget, az Ady-domb és környéke, valamint az Eötvös park. Ezek közül a legkiemelkedőbb a Szent István út mentén található Eötvös park, Generációk Zöld Belvárosa nevű projekt keretében történő megújulása, mely immár zöldebb, szebb és biztonságosabb lett. A megújult park szerepe azért is döntő, hiszen a város három igen jelentős középiskolája által van közrefogva. A terület funkcionális és esztétikai újragondolását követően felülvizsgálták az útvonalhálózatot, és új, logikus szerkezetet alakítottak ki benne. 5900 négyzetméteren rendezték a terepet, gyepesítettek 3600 négyzetméter területet, valamint 4300 növényt ültettek el. 1600 négyzetméter út- és térburkolatot építettek ki, s új öntözőrendszer tartja frissen a növényeket. A park felszereltsége huszonnégy paddal és asztallal, továbbá öt kerékpártárolóval is bővült. A park felújításába a város fiataljait is bevonták a „Tervezz valamit az Eötvös parkba” elnevezésű pályázat révén, ahol az érkezett pályamunkák közül a diákokból és az önkormányzat szakembereiből álló zsűri választotta ki a megépítésre leginkább alkalmas három pályamunkát. Mindhárom alkotás fő erénye, hogy megálmodják a közösség erősítésére és a látogatók modern és tartalmas kiszolgálására építették pályaműveiket.

Győr Megyei Jogú Város a virágosításban is élen járó megyeszékhely, hiszen a lassan két éve futó virágosítási programban a városlakók ismét igényelhetek egy nyári virágokat, hogy szebbé tegyék közvetlen környezetüket. 2020-ban a tavalyihoz képest 4 ezerrel több, 12 ezer palántát osztottak szét, amelyek tovább díszítették a városunkat. Az év során közel százezer kiültetett virág gondozását az öntözőberendezések üzembe helyezését is a város biztosítja. Vagyis, míg 2018-ban 8 ezer, 2019-ben 10 ezer, 2020-ban már 12 ezer virágot igényeltek a győriek. Emellett fontos még megemlíteni, hogy ez évben, immár tizennegyedik alkalommal hirdette meg az önkormányzat a Virágos városunk Győr pályázatát, ezúttal is családi ház, társasház, erkély és üzletek teraszai kategóriákban. A Győr-Szol Zrt. kertészei és munkatársai 2020-ban rendkívül kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy városunk a pandémia okozta nyomasztó körülmények ellenére is virágos és derűs legyen. Csak ősszel több mint 47 ezer árvácskát ültettek el a városi tereken és parkokban.

Lezárult és futó legfontosabb projektek:

Városfejlesztés és rehabilitáció szempontjából meg lehet említeni a 2019-es évvel kezdődően induló TOP-6.7.1-16-GY1-2018-00001 projekt azonosítójú, Szociális városrehabilitáció Győr-Újváros területén III. ütem címmel ellátott projektet, melynek általános célja a lakhatási feltételek fejlesztése. A projekt várhatóan 2021 tavaszának végén fejeződik be. A projekt várhatóan 2022-ben ér véget, a megítélt támogatás összege 485 034 121 Ft, a támogatási arány mértéke pedig 100%.

A Generációk zöld belvárosa – TOP-6.3.2-16-GY1-2019-00002 projekt célja: Győr város környezeti állapotának javítása, a kijelölt területen található zöldfelületek és a hozzájuk kapcsolódó önkormányzati tulajdonban lévő infrastruktúraelemek megújítása. A projekt keretében az önkormányzat 100%-os tulajdonában álló Generációk Művelődési Háza és az Eötvös park újul meg. A fejlesztések eredményeként a város központjában található nevezetes és forgalmas park területe alkalmas lesz a családok és a fiatalok számára szabadidejük hasznos eltöltéséhez. Növényfelület, élőhelyek és biodiverzitás növelése, a zöldfelület növényállományának rekonstrukciója, városklíma, hősziget-hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok, több szintes zöldfelületek létesítése, városi aktív rekreációs zöldterületek fejlesztése. A projekt a környezeti fenntarthatóság követelményeit is szolgálja, hozzájárul a városi zöld környezet megteremtéséhez és gazdaságos fenntartásához. A projekt várhatóan 2022-ben ér véget, támogatási költség összege 671 000 000 Ft, támogatási arány mértéke 100%.

TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00490 projekt azonosítóval indult el 2019 novemberében: A Nefelejcs köz infrastrukturális fejlesztése című projekt 180 000 000 Ft (92%) támogatással. A Nefelejcs köz az 1980-as években került legutoljára felújításra a környező épületekkel együtt. A tér Győr központjában, a Belvárosban található, fekvése, elhelyezkedése kiváló, ezért kiemelten fontos felújítása, korszerűsítése annak érdekében, hogy egy megújuló közösségi tér, új közösségi találkozási pont, valamint programokkal színesített, kreatív rendezvényhelyszín alakulhasson ki a már meglévő, alulhasznosított területen. A fejlesztés egy tervezett, tudatos és hosszútávú beruházás keretében valósul meg, annak első lépéseként egy innovatív, lehetőségteremtő környezet kialakításával, a kreatív szereplők megszólításával, a Belváros kulturális pezsgését színesítő új, esztétikus közösségi térrel, és az ott elérhető kulturális, közösségi, kreatív programbővítéssel. A projekt érinti ugyan a 2020-as évet, de annak várható befejezése 2021-re esik.

Energiahasználat

Az urbán ökoszisztéma, így a városi létforma mellőzhetetlen velejárója az energiahasználat. A városi lakosság életstílusának meghatározó tényezője, melynek során a környezeti szférákra és elemekre gyakorolt impressziók, valamint annak gazdasági súlya mára már vitathatatlan. Győr tekintélyes hangsúlyt fektet az energiahatékonyság permanens növelésére, továbbá folyamatosan törekszik az energiahatékonyság lakosság körében történő terjesztésére is. Évről évre számos intézkedéssel igyekszünk biztosítani és érvényesíteni városunk energiatudatos fejlesztéseit.

A környezet-és energiatudatosság jegyében a városüzemeltetés kereteihez mérten, minden egyes újonnan épülő, továbbá felújításra kerülő útszakaszon és útkereszteződésben, továbbá infrastrukturális fejlesztés során törekszünk a LED-es közterület világítások, valamint kültéri megvilágítások applikálására. 2020-ban is számos közvilágítási korszerűsítés történt. A korábban felsorolt közlekedésfejlesztési, településfejlesztési és park rekonstrukciós folyamatok mindegyike során kiemelt figyelmet fordítottak a hatékony energiahasználat és energiatakarékos eszközpark felállítására és infrastruktúra kiépítésére.

A GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. jelentős előrelépéseket tett a távhőszolgáltatás környezetbarátabbá tétele érdekében. A 2019-es évtől kezdődően Győr energiaellátásában már nem használnak fűtőolajat. 2018-ban Győr távhőellátásának még csak 20%-át fedezte a Bőny melletti geotermikus erőmű. 2019-ben a geotermikus hő részaránya a győri távhőrendszerre kiadott hőben már 47,1% volt. Az erőművet, valamint az ahhoz kapcsolódó rendszert a PannErgy Csoport 2016-ban továbbfejlesztette a termásvíz eddiginél is hatékonyabb módon történő hasznosítása céljából, elősegítve a város hatékonyabb energiafelhasználását. Számos közúthálózat és csomópont felújításra került, ahol a rekonstrukció során energiatakarékos közvilágítást alakítottak ki. Emellett bővült több modern, korszerű és energiatakarékos LED izzós lámpatestek száma is.

Győrben a szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2020-ban 618 266 MWh volt. 2017-ben ez az érték 694 007 MWh, 2018-ban 696 733 MWh és 2019-ben pedig 689 292 MWh volt. A változás nagysága -10,3%-ra volt tehető. Ennek 20,7%-ért a háztartások részére szolgáltatott mennyiség volt felelős, mely szintén csökkent -16,97%-kal 2020-ra, ahol az összes mennyiség 127 939 MWh-ra volt tehető. A villamosenergiafogyasztók számában ugyanakkor növekedés volt jellemző, mégpedig +1,41%-os, ahol a 82 690 db (2019) fogyasztó 83 855 db-ra (2020) növekedett.

Lezárult és futó legfontosabb projektek:

A 2020-ban induló Győr-Likócs napelempark II. ütem – TOP-6.5.2-15-GY1-2020-00005 projekt célja: egy olyan napelemes kiserőmű megvalósítása, amely közvetlenül a közcélú elektromos hálózatba csatlakozva képes elektromos áram betáplálására. A területre vonatkozó meteorológiai adatok figyelembevételével az 574,86 kWp névleges teljesítményű tervezett rendszer megközelítőleg 728 MWh/év elektromos áram előállítását teszi lehetővé. Az Önkormányzat vonatkozásában az eddigi, illetve jövőbeni költségeinek csökkentésére, a jelenlegi villamos energiafelhasználás mérséklésére, villamosenergia megtakarításra nyílik lehetőség a rendszer telepítésével. A rendszer további előnye, hogy a legnagyobb hozamot az év középső időszakában, különösen a nyári hónapokban tudja elérni. Ekkor a megnövekedett elektromos áram felhasználás, amely növekmény, jelentős része a klímaberendezések működtetésével generálódik, többlet terhet jelentenek az elektromos áramot előállító, hagyományos erőműveknek. A megújuló erőforrásokból termelt elektromos áram ezen időszakban történő előállítása ezt a többlet terhet képes csökkenteni, ami a jelen projekt keretében megvalósuló fejlesztésre is fokozottan érvényes. A tervezett tevékenység során olyan fotovoltai kiserőmű kerül megépítésre, amelyből a megtermelt elektromos áram a közüzemi hálózatba kerül betáplálásra. A rendszer üzemeltetése nem igényel fosszilis energiahordozó felhasználást, teljes mértékben képes fedezni a saját működéséhez szükséges energiaigényt a saját maga által megtermelt elektromos áramból. A napelemek tervezett száma: 1 716 db (335 Wp teljesítményű Canadian Solar CS3L-335P polikristályos napelemmel számolva). Az inverterek tervezett száma: 16 db, míg a névleges (csatlakozási) teljesítmény: 425 kVA. A projekt tervezett befejezési dátuma várhatóan 2020 őszére esik, támogatási összege 144 000 000 Ft, támogatási mértéke 60%.

Napelem telepítések Győr TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00002 elnevezésű projekt indult 2020-ban, melynek célja: olyan önálló épületenergetikai rendszerrel rendelkező épületek létrehozása, melyek energiaellátása megújuló energia felhasználásával történik. A projekt célja négy épület (Kodály Zoltán utcai bölcsőde – 9023 Győr, Kodály Zoltán utca 18. – hrsz. 4778/54; Szivárvány Óvoda – 9023 Győr, Kodály Zoltán utca 18. – hrsz. 4778/53; Báthory Bölcsőde – 9026 Győr, Báthory út 2. – hrsz. 10407; Zöld utcai bölcsőde – 9028 Győr, Zöld utca 38. – hrsz. 591/5.) tetőszerkezetén napenergia alapú villamos erőművek létrehozása saját (köz célú) villamosenergia-igény kielégítése céljából. A rendszer átlagos éves villamos termelése: 38,19 kWh. A projekt során kiépítésre kerül 4 darab napelemes rendszer összesen 134 darab 285 Wp teljesítményű napelemmel (vagy azzal egyenértékű). A rendszerek az épületek tetején kerülnek kialakításra, rendelkeznek túlfeszültség védelemmel, túláram védelemmel, 4 pólusú DC tűzvédelmi leválasztó kapcsolókkal, valamint alkalmasak az egyes inverterek monitorozására. A rendszerek vezetékei védőcsövekben kerülnek elhelyezésre. A projekt tervezett befejezési dátuma várhatóan 2020 őszére esik, támogatási összege 34 525 585 Ft, támogatási mértéke 100%. A projekt várhatóan 2021. márciusának végén fejeződik be, támogatási költsége 320 006 980 Ft, támogatási aránya pedig 100%.

2020-ban is folytatódott a Városháza energetikai korszerűsítése – TOP-6.5.1-16-GY1-2018-00005 projekt, melynek célja az energiahatékonyság, az energiatakarékosság fokozása Győr MJV Polgármesteri Hivatal épületének vonatkozásában. A győri Városháza neobarokk stílusban épült, U-alakú, kétemeletes, középüti óratoronnyal, s a főhomlokzaton kiugró két kisebb toronnyal rendelkező műemléképület. A Városháza Győr legforgalmasabb pontján a város kelet-nyugati és észak-déli tengelyeinek (a Szent István út és a Baross út) metszéspontjában, a Városház tér déli oldalán áll. Győr egyik legismertebb, városképileg legjelentősebb épülete, a város szimbóluma.

2020-ban indult el az Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése - TOP-3.2.1-16-GM2 projekt célja az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, csatlakozva a globális erőfeszítésekhez. Bár a klímaváltozás alapvető okainak nagy része a városias térségekben összpontosul, a széndioxid-kibocsátás csökkentése és az erőforrás-hatékonyság megvalósítása valamennyi településen kihívást jelent. Az átfogó cél az önkormányzati intézmény hatékonyabb energiahasználatának, racionálisabb energiagazdálkodásának elősegítése, amelyen belül alcélként jelenik meg: - infrastrukturális létesítmények energiahatékonyságot célzó felújítása és fejlesztése, a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentését szolgálják; - a hazai megújuló energiaforrások fokozottabb használata, mivel az elmarad az EU átlagtól, ugyanakkor Magyarország ilyen jellegű potenciálja több területen is kimagasló. A projekt várhatóan 2022. áprilisának végén fejeződik be, támogatási költsége 730 191 956 Ft, támogatási aránya pedig 100%.

Befejeződött a Zöld utcai Bölcsőde komplex fejlesztése” című, TOP-6.2.1-16-GY1-2018-00002 azonosítószámú projekt, mely az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetésének

társfinanszírozásában valósult meg. Az elnyert támogatás összege: 403 396 545 Ft. A projekt célkitűzése az volt, hogy a Zöld utcai bölcsődében a modern, színvonalas, minőségi gondozási, nevelési munkához szükséges környezetet alakítsanak ki az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség alapelveinek figyelembevételével. A felújított épület és korszerű eszközpark segítségével a 0-3 év közötti gyermekek ellátási körülményei jelentősen javultak. A fejlesztés során az energiahatékonysági szempontokat figyelembe véve teljes külső hőszigetelést, lapostető szigetelést, nyílászárócserét, fűtés és villamosrendszer korszerűsítést hajtottak végre. A bölcsődei közszolgáltatást végző, közösségi funkciókat ellátó és ügyfélforgalmat lebonyolító épületrész felújítása során pedig projektarányos és komplex akadálymentesítést végeztek. A felújítási munkálatokon túl eszközbeszerzésre is sor került, amely segítségével a korszerű szakmai irányelvek mentén végzett gondozó, nevelő tevékenység végezhető a bölcsődében. A kivitelezést követően lehetővé vált az épület költséghatékonyabb fűtése, üzemeltetése, a gyermekek és dolgozók komfortérzetének növekedése, az energia-takarékossággal a fenntartható fejlődés elősegítése. Az infrastrukturális felújítással párhuzamosan a bölcsőde eszközparkjának fejlesztésére (eszközbeszerzés- bútorok, udvari játékok, fejlesztő eszközök, informatikai eszközök, főzőkonyha eszközök) is sor került.

A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér energetikai korszerűsítése – TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00003 projekt célja az energiahatékonyság, az energiatakarékosság fokozása a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér épületének vonatkozásában. A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér Központi Könyvtára Nádorvárosban található. A projekt során a külső homlokzati falak szigetelése, a lapostető hőszigetelése EPS hőszigetelő rendszerrel és a tető vízszigetelése, a nyílászárók cseréje, a hőleadók cseréje, szabályozhatóságának kialakítása (termosztatikus szelepek, strangszabályzók beépítésével), valamint egy 37,95 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszer kerül kiépítésre. A projekt támogatási összege 299 929 305 Ft (támogatási arány 100%).

A Mónus Illés utcai bölcsőde energetikai korszerűsítése – TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00004 projekt célja az energiahatékonyság, az energiatakarékosság fokozása a Győr-Marcalváros és Nádorváros találkozásánál fekvő, 40 férőhelyes Mónus Illés utcai bölcsőde épületének vonatkozásában. A projekt során a külső homlokzati falak szigetelése, a lapostető hőszigetelése EPS hőszigetelő rendszerrel és a tető vízszigetelése, a nyílászárók részleges cseréje, a hőleadók cseréje, szabályozhatóságának kialakítása (termosztatikus szelepek, strangszabályzók beépítésével), valamint egy 5,13 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszer kialakítása kerül megvalósításra. A projekt támogatási összege 297 266 305 Ft (támogatási arány 100%).

A Gyórszentiváni bölcsőde energetikai korszerűsítése – TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00005 projekt célja az energiahatékonyság, az energiatakarékosság fokozása a Gyórszentiváni bölcsőde épületében, ahol az összesen 40 férőhelyes két gondozási egységben, négy csoportszobában folyik a nevelési-gondozási tevékenység. A projekt során a külső homlokzati falak szigetelése, a ferdetető hőszigetelése EPS hőszigetelő rendszerrel, a nyílászárók cseréje, új kondenzációs gázkazán beépítése és a hőleadók cseréje, szabályozhatóságának kialakítása (termosztatikus szelepek, strangszabályzók beépítésével), valamint egy 4,95 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszer kialakítása kerül megvalósításra. A projekt támogatási összege 188 404 305 Ft (támogatási arány 100%).

A Répce Utcai Gondozóház, Idősek Klubja, Gondozási Központ energetikai korszerűsítése – TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00001 projekt célja az energiahatékonyság, az energiatakarékosság fokozása a 20 férőhelyes Répce utcai Gondozóház, Idősek Klubja, Gondozási Központ épületének energetikai korszerűsítése vonatkozásában. A projekt tartalmazza a külső homlokzati falak szigetelését, a lapostető hőszigetelését EPS hőszigetelő rendszerrel, vízszigetelését, a nyílászárók részleges cseréjét, a hőleadók cseréjét, szabályozhatóságuk kialakítását (termosztatikus szelepek, strangszabályzók). A projekt során kiépítésre kerül egy 29,7 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszer és megvalósításra kerül a projektarányos akadálymentesítés is. A projekt támogatási összege 166 505 344 Ft (támogatási arány 100%).

Szemléletformálás

A szemléletformálás a környezetszennyezés és károsítás elleni harc egyik legfontosabb eszköze, hiszen a környezeti szempontokat maximálisan szem előtt tartó tényleges fenntarthatóság eléréséhez ezen keresztül vezet el az út. Így nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy Győr lakóinak figyelmét minden lehetséges módon felhívjuk a környezetvédelem ügyének fontosságára, a benne nyugvó közös

szempontokra és érdekekre, az azokban rejlő lehetőségekre, rejtett potenciálokra és az annak elhanyagolásával járó veszélyekre, kockázatokra.

Ennek egyik legszembetűnőbb eredménymutatója, hogy megalakult a győri Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottsága. A tagok a zöldebb, még környezettudatosabb városért dolgoznak, és fontosnak tartják a szemléletformálást is. A Bizottság által elindított fecskvédelmi program pedig egy újabb mérföldkövet jelentett a város számára, mely egy erős szakmai alapokon nyugvó, állandó lakossági aktivitást feltételező, több éven átívelő program lesz. A program összetettsége, és erős szemléletformáló küldetése méltón reprezentálja Győr városát. A program négy aktív résztvevőt, erős pillért feltételez. A Városi Fecskvédelmi Programot Győr Megyei Jogú Város és a Környezetvédelmi Bizottság segítségével, a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, valamint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület szakmai vezetésével, helyi civil szervezetek közreműködésével és a lakosság aktív részvételével tudjuk hatékonyan megvalósítani. A program egyik célja a lakosság érzékenyítése. Olyan szemléletváltást remélünk a lakosságtól, melynek eredményeképp, ma még újdonságnak ható cselekvések pár éven belül már egyértelműek lesznek számukra. A program 2020-ban vette kezdetét, hogy a következő költési szezonra, vagyis 2021 tavaszára, már időben elkezdhessük a felkészülést. Így a 2020-as adatok alapján a szakemberek megállapíthatják mennyit segít a fecskéknek a későbbi években a program.

2020-ban ismét megrendezésre került a Föld órája környezetvédelmi megmozdulás. Győr jó szokásához híven ismételten csatlakozott a kezdeményezéshez, és az említett órában (2020. március 28, 20:30-21:30) a Városháza épületén, a Jedlik Ányos hídon, a Kossuth Lajos hídon, a Széchenyi téren, a Rába part – Várfal sétányon, a Rába folyó és a Mosoni-Duna jobb partján kialakított többcélú padkán, valamint a Káptalandombon a Bazilikánál lekapcsolták a világitást. A győri Önkormányzat fontosnak tartja, hogy környezetünk minél élhetőbb legyen és saját jövőnk, valamint a következő generációk számára megőrizzük annak természeti értékeit. Ennél fogva szükséges, hogy mindenki a fenntarthatóság mellett álljon: a kormányzatok, a döntéshozók, a vállalatok és az egyének egyaránt.

2020-ban is folytatódott a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül kezdődött meg az Ökológiai Stúdió Alapítvány Príma klíma - energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő program című projektje. A projekt célja figyelemfelhívó akciók megvalósítása Győrött a Gyermek Napja nagyrendezvényen, Rábapatonán a Bilibáncs rendezvényen ill. a település egy rendezvényén (falunap). Kapcsolódó célkitűzésként megemlítendő a szervezett interaktív kiállítás és tanácsadó stand a megjelölt rendezvényeken Győrött, illetve Rábapatonán. A projekt várhatóan 2021 nyár végén valósul meg 3 697 505 Ft (100%) támogatással.

2019-ben vette kezdetét, és 2020-ban is folytatódott a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül megvalósuló, a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség gondozásában végzett: Energiaváltó - energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő program. Célok között szerepel az egyéni villamos energia- és földgázfogyasztás méréséhez és annak felhasználása által okozott hatásokhoz kapcsolódó ismeretek átadása, a költségek nélkül és kis költséggel megvalósítható energiatakarékosági lehetőségek ismertetése, valamint az épületek energiahatékonysági felújításának és beruházásainak várható költség-haszon értékeinek, mint befektetésnek az ismertetése. Célkitűzés továbbá a megújuló energia-felhasználás területén a helyi megújuló energia potenciálokkal kapcsolatos tájékoztatás, a napenergia hasznosítás lehetőségeinek ismertetése, a geotermikus energia hasznosítás lehetőségeinek szemléltetése, a megújuló energiás rendszerek hálózatra kapcsolási lehetőségeinek prezentálása. A projekt várhatóan 2021 nyár végén ér véget 4 787 460 Ft (100%) támogatással.

Ugyancsak folytatódott a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül valósul meg a Magyarország Természeti és Kulturális Örökségéért Alapítvány, Természet és Energia - program az energiatudatos gondolkodás és életmód elősegítésére című projektje. A projekt céljai között szerepel például figyelemfelhívó akciók megvalósítása Pápateszteren, Győrben, Bakonyszentlászlón, Zircen, Veszprémben és Somlósárhelyen, a települések egy-egy rendezvényén. Interaktív kiállítás szervezése és tanácsadó stand felállítása a megjelölt rendezvényeken. A projekt várhatóan 2021 elején ér véget 4 155 960 Ft (100%) támogatással.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ: Szemléletformálási programok megvalósítása a Győri Váci Mihály Általános Iskolában címmel kezdte meg szintén a tárgyalt évben projektjét, amely szintúgy a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül valósul majd meg. A projekt keretében megvalósításra kerülő tevékenységek/programok az alábbiak: intézmény, települési, ill. több településen

átívelő, interaktív tematikus szemléletformálási programsorozatok szervezése és lebonyolítása. Tájékoztató előadások/workshopok/fórumok szervezése és lebonyolítása a projektben érintett intézmények munkavállalói számára. Gyakorlatorientált ismereteket átadó, pozitív, a mindennapos tevékenységek közé integrálható, jó példákat közvetítő térségi és helyi tanulmányi versenyek szakmai előkészítése és lebonyolítása. Gyakorlatban hasznosítható ismeretek és tudás átadására alkalmas szakkörök szervezése és lebonyolítása. A települési programsorozathoz és figyelemfelkeltő akcióhoz kapcsolódó médiakampányok megszervezése és lebonyolítása. Tanulmányi kirándulások, szakmai üzemlátogatások, szakmai tanulmányutak szervezése. A projekt várhatóan 2020. novemberére valósul meg, mintegy 4 196 000 Ft-os (100%) támogatással.

Szintén a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ: Szemléletformálási programok megvalósítása a Győri Kovács Margit Iskolában címmel kezdte meg a tárgyalt évben projektjét, amely ugyancsak a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül valósul majd meg. A projekt keretében megvalósításra kerülő tevékenységek/programok az alábbiak: intézmény, települési, ill. több településen átívelő, interaktív tematikus szemléletformálási programsorozatok szervezése és lebonyolítása. Előadásorozat szervezése a napenergia fontosságáról, felhasználásáról. Tájékoztató előadások/workshopok/fórumok szervezése és lebonyolítása a projektben érintett intézmények munkavállalói számára. Gyakorlatban hasznosítható ismeretek és tudás átadására alkalmas szakkörök szervezése és lebonyolítása. Rajzsakkör és rajzpályázat kihirdetése az energiatudatosság jegyében. A települési programsorozathoz és figyelemfelkeltő akcióhoz kapcsolódó médiakampányok megszervezése. Tanulmányi kirándulások, szakmai üzemlátogatások, szakmai tanulmányutak lebonyolítása. A projekt várhatóan 2020. novemberében fejeződik be, mintegy 4 700 000 Ft -os (100%) támogatással.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül indította el 2019-ben a Energetikai szemléletformálás - "Első Győri Zöld Expo" - a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában címmel. A rendezvény célja, hogy felhívja a megye lakosságának figyelmét a „zöld” gondolkodásmód és életmód időszerűségére, a mai fogyasztói társadalom energiatudatos életmódváltására és bemutassa azokat a szemléletváltást elősegítő lehetőségeket, melyek hozzájárulnak ezen célok megvalósításához. Az Európai Unió irányelvekhez is kapcsolódva a város meghatározó szervezeteinek támogatásával olyan nagyszabású rendezvény megvalósítását tervezzük, mely valamennyi korosztályon átfelöen mutatja be az energiahatékonyság szükségességét, a tudatos energiaszükségletet, gyakorlatias és hasznos információt nyújt az egyes fogyasztói csoportok által elérhető energia megtakarítási lehetőségekről, illetve a beruházásokhoz elérhető támogatási konstrukciókról. Az „Első Győri Zöld Expo” nyitva áll a szakmai kiállítók, szakértő partnerek, innovátorok, öko iskolák, zöld vállalatok részvételéhez. Az energiatudatos megoldások, az energiahatékonyságot segítő intézkedések bemutatásával, a fogyasztói energiatudatosság szükségességét minden oldalról megvilágító demonstrációs eszközökkel globálisan mutatja be az energiatudatos életmód kialakításának lehetőségeit. A projekt várhatóan 2020. szeptemberében kerül befejezésre, mintegy 4 989 987 Ft -os (100%) támogatással.

A győri "Reflex" Környezetvédő Egyesület: Légből kapott energia - energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő program címmel nyert támogatást a KEHOP-5.4.1-16 - Szemléletformálási programok keretein belül. A projekt az alábbi tevékenységre terjed majd ki: figyelemfelhívó akciók megvalósítása, interaktív kiállítás és tanácsadó stand szervezése a települési rendezvényeken és a Győrköc Fesztiválon. A kampányban főképp a napenergia hasznosításának lehetőségeire fókuszálnak. A figyelemfelkeltő akciók megvalósításához kapcsolódóan kreatív, játékos foglalkozásokat szerveznek 6-14 éves gyermekeknek. A foglalkozásokon meglévő logikai és társasjátékok mellett a fiatalok napelemes szerelőjátékok és vidám kvíz segítségével ismerkedhetnek meg a napenergia hasznosítás lehetőségeivel. A projekt 4 214 110 Ft-ból valósul meg 100%-os támogatottság mellett 2021 nyarára.

A korábbi évekhez hasonlóan, ez évben is megrendezésre kerültek az Európai Madármegfigyelő Napok rendezvényei. Az érdeklődőket számos helyen, több érdekes programmal várták, úgymint madármegfigyeléssel, vetélkedőkkel, túrázással, tanösvény bejárással és madárgyűrűzéssel. A legkisebbek kézműves vetélkedőkön keresztül kerültek közelebb megyénk természeti csodáihoz. A programokon keresztül az érdeklődők betekintést nyerhettek a madárbefogás és a madárgyűrűzés izgalmas világába, ahol megismerkedhettek a természet- és állatvédelem kiemelten fontos témájával is. A 2019-es Európai Hulladékcsökkentési Hét november 16-24. között került megrendezésre. Az év kiemelt témája a környezettudatos szemléletformálás, az oktatás a hulladékkezelés megelőzése érdekében – „Nyisd ki a szemedet és csökkentsd a szemetet!” szlogenrel. A számos program megrendezésén kívül kiemelten nagy

hangsúlyt fordítunk természetesen a szemléletformálást célzó kezdeményezések anyagi szubvencionálására is, illetve azok fontosságának hangsúlyozására. Önkormányzatunknak erre a Környezetvédelmi Alap forrásai állnak rendelkezésére. Minden környezettudatos ember nevében kijelenthető, hogy a fenntarthatóság és környezetvédelem sikerének útjára való rálépés a legkisebbek elérésénél és az ő szemléletük formálásánál kezdődik.

3. Társadalmi, gazdasági helyzet

Egy település környezeti állapotának megértésekor rendkívül számottevő a település társadalmi és gazdasági változásainak mibenléte, különös tekintettel az olyan speciális állapotok esetében, mint a 2020-as COVID-19 pandémia. Városunk sokoldalúan és körültekintően megalapozott fejlődési stratégiájának eredményeképpen a gazdasági és társadalmi változások száma, jellege, iránya, valamint intenzitása révén az országos viszonylatok között is sikeresen viselte a járványhelyzetet 2020-ban.

Az állandó lakosság nagysága 2017-ben 124 743 fő, 2018-ban 124 685 fő, 2019-ben 124 287 fő, míg 2020-ban már 123 475 főre változott a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint. Ezek alapján városunk továbbra is a hatodik legnagyobb város hazánkban – Budapest, Debrecen, Szeged, Miskolc és Pécs után – a lakónépesség tekintetében.

Munkanélküliségi ráta

A nyilvántartott álláskeresők számát illetően, Győr esetében ez az érték 2015-ben 1 691 főre, 2016-ban 1 158 főre, 2017-ben 1 031 főre, 2018-ban 935 főre, a vizsgált 2019-es évre vonatkozóan pedig 1 042 főre volt tehető. 2020-ban a nyilvántartott álláskeresők száma már 1 411 főre nőtt, vagyis egy jelentősebbnek mondható ugrás következett be az érték alakulásában, noha nem közelíti még meg a 2015-ös értéket. Vagyis a leltári év és az azt megelőző év adata közötti változás mértéke meghaladja a +35,4%-os növekedést. Országos szinten 2019 I. negyedévében már 3,6%-ra, 2020 I. negyedévében pedig 3,7%-ra volt tehető. A IV. negyedév esetében országosan 2019-ben 3,3%-ot, 2020-ban pedig szintúgy 4,2%-ot lehetett elkönyvelni. Megyénk 2020 I. negyedévében 0,8%-ot, II. negyedévben 2,7%-ot, III. negyedévben 2,3%-ot, míg a IV. negyedévben 1,5%-ot produkált.

Foglalkoztatottsági ráta

Országos szinten amíg 2019 I. negyedévében ez az érték 62,4%, addig ezzel szemben 2020 I. negyedévében már 62,2% volt. A IV. negyedévben 2019-re a ráta értéke 62,7%, 2020-ban 62,5% volt. A foglalkoztatottsági ráta mértéke 2020-ban 61,5% és 62,5% között változott országosan. Ez a szám 2015-ben még 55,9% volt, 2016-ban már 58,0%, 2017-ben 59,3%, 2018-ban pedig 60,1% volt és 2019-ben már elérte a 60,8%-t. Mindez azt támasztja alá, hogy a COVID-19 pandémia nem okozott jelentős változást a foglalkoztatási ráta értékében országos viszonylatban. Megyei szinten elmondható, hogy a foglalkoztatottsági ráta 2015-ben 60,0%-ra, 2016-ban 61,0%-ra, 2017-ben 63,1%-ra, 2018-ban már 64,5%-ra, 2019-ben 64,9%-ra és 2020-ra már 65,9% (II. negyedév) és 67,7% (I. negyedév) között változott.

Mind Győr-Moson-Sopron megye, mind pedig Győr Megyei Jogú Város mind a foglalkoztatottsági ráta növekedésében, mind a munkanélküliség mértékének helyzetében kiemelkedő teljesítményt produkált az elmúlt időszakban. Összességében tehát megállapítható, hogy Győr-Moson-Sopron megye és Győr város országos viszonylatbeli munkaerő-piaci helyzete továbbra is kimagasló.

Gazdasági szervezetek

A regisztrált gazdasági szervezetek száma városunkban 2019-re a 2018-as viszonyokhoz képest további növekedést mutatott. 2015-ben 24 825 darab, 2016-ban 25 075 darab, 2017-ben 25 501 darab, 2018-ban 26 280 darab és 2019-ben pedig már 26 939, 2020-ban pedig 27 605 gazdasági szervezet lett regisztrálva Győr Megyei Jogú Város területén. Ez az elmúlt évhez képest közel +2,47%-os növekedés.

Ipari teljesítmény

2020-ban a Győr-Moson-Sopron megyei telephelyű ipari vállalkozások teljesítménye jelentős mértékben növekedett. A szóban forgó vállalkozások teljesítményének bővülése jelentősen meg is haladta a 2015-ös

és a 2017-es értéket, hiszen a tárgyalt évben az ipari termelés mértéke a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján meghaladta a 4 065 246 millió Ft összeget, mely a tavalyi értékhez képest minimális visszaesést jelent. Ezzel az értékkel országos viszonylatban az első helyen szerepel megyénk, hiszen annak 12,6%-át megyénkben termelték meg. A 2020-as megyei székhelyű ipari termelés értéke a leltározási év kezdetén, azaz az I. negyedévben 1 101 000 millió Ft volt, az I.-IV. periódus összesített értéke pedig 4 065 246 millió Ft-ra volt tehető.

Turizmus, vendéglátás

A COVID-19 pandémia okozta közvetlen és közvetett hatások leginkább a turizmust és a vendéglátást érintette leginkább az egyes gazdasági szektorok közül. 2016-ban a kereskedelmi szálláshelyeken fogadott vendégek száma 176 053 fő, 2017-ben 190 337 fő, 2018-ban 211 565 fő, 2019-ben 219 243 fő, míg a leltári évben, azaz 2020-ban már csak 79 290 fő volt. Ez azt jelenti, hogy a két év között +63,8%-os visszaesés volt kimutatható a pandémia következtében. A vendégéjszakák számában csakugyan változás következett be. 2016-ban 369 354 db éjszaka, 2017-ben 417 491 db éjszakára, 2018-ban 476 311 db éjszakára, 2019-ben 452 822 db-ra, míg 2020-ban már csak 172 733 db éjszakára csökkent. Mindez -61,85%-os csökkenést jelent 2019 és 2020 között.

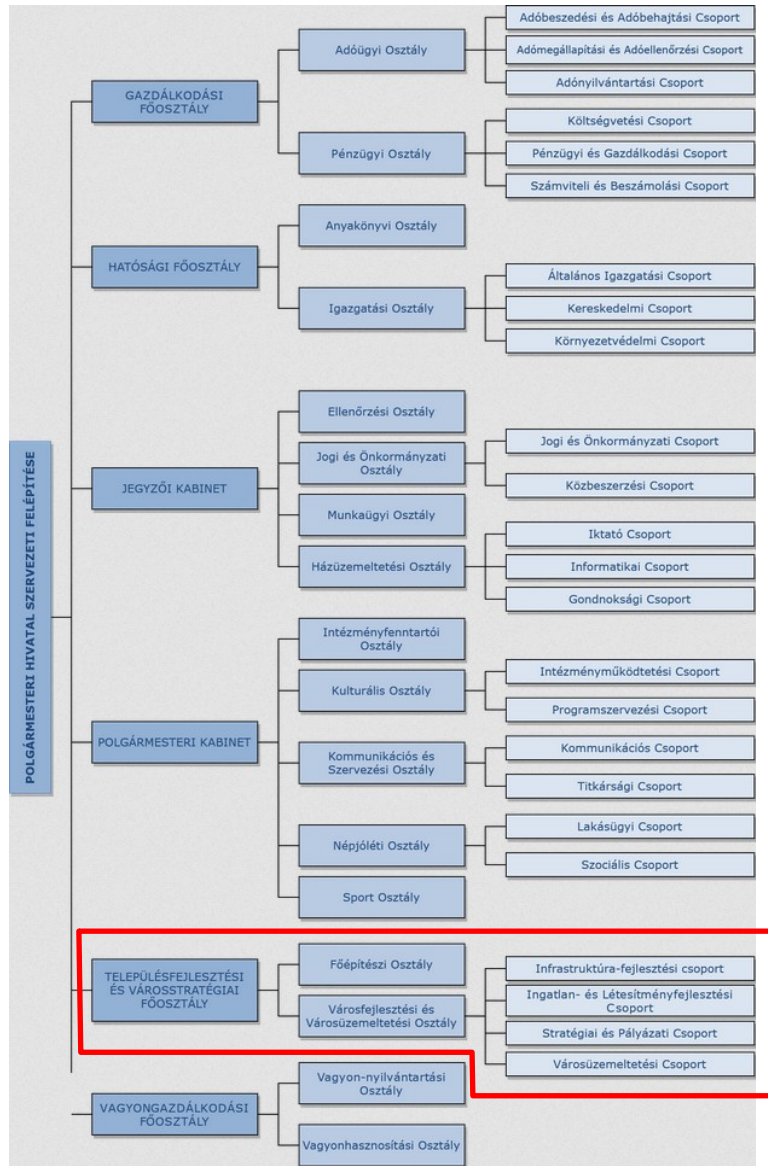
Átfogó, környezeti-társadalmi-gazdasági szektorokat egységesen érintő projektek:

2020-ban sikeresen befejeződött a Zöld Város kialakítása Győrben - TOP-6.3.2-15-GY1-2016-00001 projekt, melynek keretében megújult a Malom liget, a Vásárcsarnok előtti tér és a kapcsolódó utak, a Halacska tér és az Ady-domb. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a projekt keretein belül a Győr-Szol Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.-vel konzorciumban együttműködve végezte a Hermann Ottó utcai Vásárcsarnok felújítását, hozzá kapcsolódóan a parkolólemez építését, valamint a nádorvárosi zöldterület-fejlesztését. A projekt keretein belül megvalósult komplex zöldterület rehabilitáció magában foglalta a növényzet megújítását, a köztéri berendezések, a kerti bútorok, az út- és térburkolatok, locsolóhálózat együttes felújítását. Ezek alapján a Hermann Ottó utcai Vásárcsarnok melletti téren, a parkolóház mellett újonnan kialakított zöldterületen (Halacska park), a Malom ligetben és az Ady-dombon megtörtént: az érintett területek faállományának állapotfelvétele és tervszerű állománycseréje, árnyékadó fák telepítése új térhálóban, és/vagy foltszerűen, az érintett területek cserjeállományának növelése (új cserjefelületek létesítése), az érintett területek virágosítása (egy- és kétnyári virágágyak létesítése), locsolóhálózatok kiépítésével, új térburkolat építése, új zöldszigetek kialakítása a térburkolatban (a vásárcsarnok működéséhez igazodva), pihenőterületek kialakítása korszerű utcabútorokkal, rekreációt szolgáló sporteszközök beépítése, kutyafuttatók kialakítása megfelelő „agility” eszközökkel, napvitorla kiépítése a megfelelő árnyékolás érdekében, „okos” oszlopok kiépítése a parkokban, ahol internet elérése biztosított és a kamerarendszerek telepítése a felújított zöld területeken. A konzorcium az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból 3 588 311 732 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert. A projekt teljes költségvetése 4 141 033 411 Ft volt. Ennek eredményeképpen tehát, megújultak a környező zöldterületek és burkolati felületek, valamint a győri Vásárcsarnok. Így egy olyan projektről beszélhetünk, mely egyaránt magában hordozta a gazdasági feltételek és lehetőségek, a társadalmi szükségletek és szempontok, nem utolsósorban pedig a környezeti feltétel-és keretrendszerek elemeit.

4. Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2008-ban szerezte meg az EMAS hitelesítést, melynek immár ötödik hitelesítési ciklusa tart. Ennél fogva folyamatosan törekszünk a rendszer töretlen és egyenletes fejlesztésére, továbbá az olyan környezetvédelmi programok megvalósítására is, amelyek lehetőséget teremtenek a környezeti teljesítmény permanens fejlesztésére és javítására.

A rendszer alkalmazási területe a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya terjed ki beleértve annak két szervezeti egységét, a Városfejlesztési Osztályt és a Városépítési Osztályt. A rendszer működtetésébe bevont létszám 2020-ban 35 fő volt.

1. ábra: Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése (az EMAS-ban résztvevő szervezeti egységek pirossal jelölve)

A jelenleg alkalmazott környezetmenedzsment rendszer figyelemmel kíséri és szem előtt tartja városunk további stratégiai dokumentumainak célkitűzéseit és irányvonalait is annak érdekében, hogy a meghatározott és kitzűzött környezeti célok minél eredményesebben és célravezetőbben megvalósíthatóak legyenek. Ezen felül fontos, hogy lehetőséget teremtsünk a sinergiák kihasználás által az új környezeti szempontokat tartalmazó irányok meghatározására.

A környezetközpontú irányítási rendszer folyamatos fejlesztése során alapul vesszük az európai jó gyakorlatokat, melynek érdekében áttekintettük és elemeztük a közsférára vonatkozó EMAS ágazati referencia dokumentumot és meghatároztuk azokat az intézkedéseket, melyek megvalósítása szükséges ahhoz, hogy rendszerünk a leghatékonyabb lehessen és a lehető legcélravezetőbben dolgozhassunk a környezeti teljesítmény folyamatos és egyenletes javításán.

4.1 Környezeti politika

Városunk környezetvédelmével kapcsolatos elhivatottságát, alapelveit és tanúsított magatartását a környezeti politika foglalja össze, mely magában foglalja minden olyan hosszasan fennálló vállalásait is, amelyek azok eléréséhez elengedhetetlenek. Környezeti politikánk nyilvános, ennek értelmében annak mindenkori aktuális változatát az érdeklődők, továbbá érdekelt feleink számára továbbra is elérhetővé tettük, valamint az abban foglaltakat rendszeresen felülvizsgáljuk. Ez által azt garantáljuk, hogy az abban felöleltet továbbra is összhangban és harmóniában legyenek a város számos más stratégiai célkitűzéseivel. A környezeti politika az *1. melléklet*ben található.

4.2 Környezeti tényezők és -hatások

A vizsgált időszakban továbbra sem történt jelentősebb változás az EMAS alkalmazási területeit illetően. Ennek értelmében a vonatkozó környezeti tényező - hatás párok továbbra sem módosultak a korábbiakhoz hasonlóan. Az elmúlt években alkalmazott kombinált (súlyozással ellátott) mátrix módszer eredményei alapján legfontosabb környezeti tényezőink továbbra is az alábbiak:

- villamos-energia felhasználás,
- szennyvíz-keletkezés,
- hulladék-keletkezés.

Önkormányzat lévén kiemelt figyelmet szánunk tevékenységünk indirekt környezeti vonatkozásaira is, amelyek cselekedeteink városra gyakorolt hatásából származnak, és akár többszörösen is meghaladhatják közvetlen környezeti hatásainkat. A közvetett környezeti hatásaink terén három fő tématerületet érdemes kihangsúlyozni, ezek a helyi szabályozások, fejlesztési, beruházási döntések, az önkormányzati infrastruktúrák és vállalkozások működtetése, valamint a szemléletformálási tevékenység. A felsorolt fókuszpontok kapcsán folyamatosan ellenőrizzük és vizsgáljuk lehetőségeinket és igyekszünk felmérni azok környezeti vonatkozásait, illetve beépíteni őket környezetvédelmi programpontjaink közé.

4.3 Jogi megfelelés

Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer működése a hivatalunkra vonatkozó jogszabályi előírásoknak való hiánytalan, teljes körű megfelelésen alapul. Ennek okán, kiemelt figyelmet szentelünk annak, hogy minden aktivitásunk megfeleljen a vonatkozó jogszabályi kritériumoknak. Jogszabálykövető rendszerünket gyakorta aktualizáljuk, azonfelül pedig a jogszabályalkotás során igyekszünk meghatározó szerepet szánni és figyelmet fordítani a környezetvédelmi szempontoknak. Az elmúlt időszakban – köszönhetően az erre a területre fordított figyelemnek – jogszabályi nemmegfelelésünk továbbra sem volt.

4.4 Környezetvédelmi vállalásaink, környezetvédelmi programunk alakulása

Környezetmenedzsment rendszerünk nélkülözhetetlen és elengedhetetlen fontosságú szegmense a középtávú környezetvédelmi célkitűzéseinket magában foglaló Környezetvédelmi Program. Jelen környezetvédelmi nyilatkozatban a 2019-2021 közötti időszakot felölelő Környezetvédelmi Programot mutatjuk be. A program megalkotása és végrehajtása során nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a környezeti teljesítmény javítását és a közvetlen mellett a közvetett környezeti hatások szem előtt tartását is biztosítsák a meghatározott környezetvédelmi programpontok, ezáltal lehetővé téve fenntarthatósági céljaink effektív elérését. Minden egyes pont a város által alkotott számos más stratégiákban foglaltakkal szinkronban és konszenzusban kerültek definiálásra, garantálva, hogy a Környezetvédelmi Program hozzájárulhasson a magasabb szintű célok megvalósításához is. Az aktuális, 2019-2021 közötti Környezetvédelmi Program (*2. melléklet*) keretén belül 11 pont foglalkozik a közvetlen, illetve 14 pont a közvetett környezeti tényezőkkel. A program kialakításakor kihangsúlyozott szempont volt, hogy az egyes vállalások nagyobb ívű, stratégiai időtávot fedjenek le, valamint, hogy olyan perspektivikus lehetőségek vizsgálatára törekedjünk, melyek lehetségessé tehetnek a későbbiekben további új fejlesztési lehetőséget

hordozó irányokat. E célok között olyan elemek szerepelnek, mint például az infrastrukturális, a technikai és szervezeti, továbbá a szemléletformálással kapcsolatos intézkedéseket szükségessé tevő vállalások. Az EMAS Rendelet előírásainak megfelelően, minden olyan területen, ahol lehetett, törekedtünk számszerűsített, precíz és konkrét vállalások értelmezésére és megfogalmazására. A programponatok ledolgozása az előzetesen tervezett menetrend szerint történik, amennyiben ettől eltérés tapasztalható, annak okai szerepeltetésre kerülnek a programban, amely a mellékletben található.

5. A környezeti teljesítmény alakulása

Egy környezetmenedzsment rendszer működtetésének lényegi eleme a fenntartható fejlődés eszméjének és eszközeinek érvényre juttatása úgy, hogy központi célja a környezeti teljesítmény hosszútávú permanens javítása. Annak érdekében, hogy az e céllal meghozott döntések és intézkedések eredményes alakulását a legpontosabban nyomon követhessük, környezeti mérőszámokat alkalmazunk. Az EMAS rendszer keretein belül definiálásra kerülnek a rendszeresen figyelemmel kísért indikátorok, valamint az ahhoz szükséges adatgyűjtési módok és azok gyakorisága. Amellett, hogy ezek az indikátorok megfeleltethetőek a leghangsúlyosabb tényezőknél, alkalmazhatóak a változások megfelelő felbontással történő ábrázolására is. Ahhoz, hogy az adott intézkedéseinket átgondoljuk, valamint tovább vigyük, az e folyamatok során alkalmazott adatgyűjtési eljárások által nyert információk, valamint azok elemzése, kiértékelése és vizsgálata teremti meg a kellő alapot.

A soron következő alfejezetek kellő tájékoztatást nyújtanak az említett indikátorkör 2020. évi állapotáról, összehasonlítva azok értékét a megelőző évekre jellemző adatokkal. Ennek révén egyfajta párhuzamos értékelésre is lehetőség adódik annak fényében, hogy a leltári év milyen módon viszonyul a korábbi évek értékeihez. Mindamelllett az EMAS Rendelet által megszabott követelményeknek megfelelően, számot adunk a nyilvántartott kulcsindikátorok 2020-as módosulásairól. A specifikus számadatok kiszámításának alapját minden egyes esetben a környezetmenedzsment rendszerbe bevont munkavállalók száma adja (kivéve az anyagfelhasználás esetében, melyről az adott alfejezetben nyújtunk tájékoztatást).

5.1 Működési alapadatok

2020-ban az előző évekre jellemző tendenciával szemben, a Polgármesteri Hivatal létszámát illetően csökkenés ment végbe, hiszen az év végén 295 (-13,79%) főre volt tehető a létszám. A 2020. évi költségvetés végrehajtására vonatkozó előírások a következők szerint alakultak: mind a 2020-as hivatali költségvetési bevétel, mind pedig a kiadási oldal a tavalyi évhez viszonyítva enyhe visszaesésen ment keresztül. A Polgármesteri Hivatal kiadása, így még mindig jóval több, mint a 2016-os érték. A beépített terület értékei, úgy, mint a Polgármesteri Hivatal összesített alapterülete, valamint annak kirendeltségei sem változtak a vizsgált évben.

A Polgármesteri Hivatal működési alapadatai

	Egység	2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Munkatársi létszám	fő	302	304	325	342	295	-13,79
Költségvetési bevétel	millió Ft	47 251	49 095	64 000	47 226	66 654	41,14
Költségvetési kiadás	millió Ft	38 994	56 095	50 000	55 753	53 610	-3,84
Beépített terület (Hivatal)	m ²	10 094	10 094	10 094	10 094	10 094	-
Beépített terület (Kirendeltségek)	m ²	515	515	515	515	515	-

A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály (mint a környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területének) legfőbb adataiban az elmúlt évekhez képest egyes esetekben már jelentősebb változás is kimutatható. A Főosztály létszáma 2019-ről 2020-ra csökkent. A környezetvédelmi programban megfogalmazott vállalások teljesítésére a Főosztály továbbra is jelentős támogatást kap.

Az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egység működési alapadatai

Egység		2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály	fő	38	39	42	42	35	-16,67%
Fajlagos munkatársi létszám	%	12,58%	12,83%	12,92%	12,27%	11,86%	-0,65%
Környezetvédelmi Program teljesítésére rendelkezésre álló költségvetés	millió Ft	5	5	5	5	5	-

5.2 Energia-felhasználás

Az egyik legfontosabb kulcsindikátor az energiafelhasználás mértékének alakulása. Míg 2018-ban az éves szintű villamos energia-fogyasztás mértéke meghaladta a 2 032,39 kWh/fő értéket, ez a szám már 2019-ben 1 573,73 kWh/fő-re csökkent, ugyanakkor 2020-ban ismét 1 831,85 kWh/fő-s értékre emelkedett. Ez az előző évi adathoz mérve közel +16,4%-os emelkedést jelent. Ahhoz, hogy a kulcsindikátor értéke így alakuljon a számítási rendszer a villamos energia és a hőenergia számadatait veszi figyelembe. 2020-ban a fajlagos villamosenergia-felhasználás mértéke 20 927,93 kWh-ra emelkedett. 2019-ben ez az érték 21 575,19 kWh volt, vagyis a két év között -3,0%-os csökkenés következett be. Szintén ez a tendencia figyelhető meg a fajlagos hőenergia-felhasználásában is, hiszen a vizsgált évben ez az érték 43 186,71 kWh-ra növekedett a 2019-es 44 521,66 kWh értékről. 2020-ban tehát a villamosenergia-fogyasztás nagysága csökkent (-3,0%). 2019-ben ennek értéke 394 529 kWh volt, 2020-ra már pedig 382 693 kWh. Hőenergia esetében 2019-ben a felhasználás nagysága 814 133 kWh volt, 2020-ban pedig már 789 722 kWh-ra volt tehető.

Minden egyes év környezetvédelmi nyilatkozatában külön kiemelésre kerül, hogy továbbra is kihangsúlyozott figyelmet fordítunk a Polgármesteri Hivatal környezetmenedzsment rendszerében az energiafelhasználás tudatos hatékonyságának növelésére és fejlesztésére. Folyamatosan arra törekszünk, hogy töretlenül, de minél körültekintőbben feltárjuk az esetleges optimálási lehetőségeket, hogy az ezekhez kapcsolódó intézkedéseken és programokon keresztül biztosíthassuk az energia-felhasználásunk csökkenését és elősegíthessük annak környezetbarátabbá tételét.

Egység		2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Összes villamos-energia felhasználás	kWh	459 452	345 013	419 917	394 529	382 693	-3,00%
Összes hőenergia felhasználás	kWh	942 622	1 211 072	1 140 999	814 133	789 722	-3,00%
Villamos-energia felhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	25 126	18 867	22 964	21 575	20 928	-3,00%
Hőenergia felhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	51 548	66 228	62 397	44 522	43 187	-3,00%
Teljes közvetlen energiafelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	76 674	85 096	85 360	66 097	64 115	-3,00%
Kulcsindikátor (energia-felhasználás)	kWh/fő	2 018	2 182	2 032	1 574	1 832	+16,4%

A szükséges elektromos energiát, a Polgármesteri Hivatal továbbra is a villamosenergia hálózatról vételezi, ennél fogva a megújuló energia arány tekintetében a magyar hálózat adatai a mértékadóak (~10% megújuló arány) továbbra is. Az előállítás tekintetében a vételezett hőenergia alapvetően továbbra is földgázalapú, ugyanakkor városunkban a távhőszolgáltatás legalább 47,1%-ának (ahogy az korábban szerepelt) forrása továbbra is geotermikus energia, ezáltal az megjelenik a Polgármesteri Hivatal energiaellátásában is.

5.3 Vízfelhasználás

Mindannyian tudjuk, hogy a környezeti tényezők egyik, ha talán nem a legfontosabb eleme a víz. Ennél fogva kiemelten fontos szempont a vízfelhasználás hatékonyságának növelése. Így városvezetésünk évről évre szüntelenül törekszik a víztakarékos műszaki eszközök és megoldások alkalmazására, azok rendszeres időközönkénti karbantartására, valamint a környezettudatos szemléletforma, oktatás és

nevelés érvényesítésére, a digitalizáció korának leginkább megfelelő kommunikáció által. Ugyanakkor a vízfogyasztás tekintetében a korábbi évekhez képest, 2020-ban -3,43%-os csökkenés mutatkozott.

	Egység	2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Összes vízfelhasználás	m ³	4 137	2 789	3 150	4 083	3 943	-3,43%
Vízfelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	m ³	521	358	407	501	468	-6,65%
Kulcsindikátor (vízfelhasználás)	m ³ /fő	13,7	9,2	9,69	11,93	13,37	+12,02%

5.4 Hulladékgazdálkodás

A 2020-as leltári évben az elszállított kommunális hulladékfrakció mennyiségére -13,77%-os csökkenés volt jellemző. Míg a korábbi évben az összesített kommunális hulladék mennyisége 107 tonna volt, 2020-ra ez a mennyiség 92,27 tonnára csökkent (-13,77%). Az elszállított papírhulladék mennyisége 2019-ben 2,7 tonna volt. 2020-ra ez a frakció viszont jelentősen megnőtt, mégpedig +126,84%-kal, 6,12 tonnára. Az üveghulladék esetében még ennél is nagyobb növekedés volt kimutatható a két év között. 2019-ben az üveghulladékfrakció mennyisége 8,2 tonna volt, mely 2020-ra +286,34%-kal növekedett 31,68 tonnára. Elszállított műanyag hulladékok tekintetében szintúgy emelkedés következett be (+67,2%). 2019-ben az elszállított műanyag hulladék mennyisége 1,2 tonnára volt tehető, ez az érték 2020-ra már 2,01 tonnára emelkedett. Noha elmondható tehát, hogy az összes elszállított kommunális hulladék mennyiségében csökkenés ment végbe, egyéb más frakciók esetében már növekedés következett be, melynek oka részben a Polgármesteri Hivatal épületét érintő felújítás volt.

	Egység	2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Összes elszállított kommunális hulladék	t	113	113	113	107	92,27	-13,77%
Összes elszállított papírhulladék	t	3,3	3,5	3,3	2,7	6,12	+126,84%
Összes elszállított üveghulladék	t	6,7	6,5	5,2	8,2	31,68	+286,34%
Összes elszállított műanyag hulladék	t	1,1	1,1	1,2	1,2	2,01	+67,20%
Összes elszállított hulladék	t	124,3	124,3	122,7	119,1	132,1	+10,90%
Elszállított hulladék (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	t	15,7	16	16,1	14,6	15,7	+7,19%
Kulcsindikátor (keletkezett kommunális hulladék)	t/fő	0,43	0,42	0,39	0,35	0,45	+28,62%

Külön kiemelve a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetét a fajlagos kommunális hulladék mennyiségében, míg az előző két év között csökkenés ment végbe, 2019 és 2020 között már +7,19%-os növekedés következett be. Maga a kulcsindikátor értéke 2020-ban +28,62%-os növekedéssel 0,35 t/fő értékről 0,45 t/főre változott.

5.5 Anyagfelhasználás

Az irodai tevékenységre vonatkozó jellemzőket leginkább az anyagfelhasználás prezentálja. A Hivatal irodai tevékenység alakulásának fő paramétere a papírfelhasználás, amely egy kiváló mutatószámként használható számszerűsített érték. Az e paraméter melletti állásfoglalásunk oka, hogy a papírhasználat egy olyan tényező, melyre a legnagyobb ráhatás és ráhatás körvonalazódik a munkafolyamatok során. Ebből adódóan a papírhasználat csökkentését célzó szemléletformálás, valamint a környezettudatosság hétköznapiakba való átültetése kiemelt prioritású. Annak érdekében, hogy e szempontokat érvényre juttathassuk számos változást ültettünk át már a hétköznapi munkafolyamatokba. Ennek egyik ékes bizonyítéka, hogy permanensen törekszünk az elektronikus ügyintézésre való áttérésre, valamint a nyomtatáshoz használatos eszközök takarékoságára, azok korszerűsítésére.

Egy adott év papírfelhasználásának mértéke döntően a Hivatal által lebonyolított ügyek számától, valamint azok egymáshoz viszonyuló összetettségétől is függ. Ez alól a 2020-as bázis év sem kivétel, még ha a COVID-19 pandémia következtében jelentősen meg is nőtt az online ügyintézés számát és arányát. Fontos azonban leszögezni, hogy az értékek alakulása sok esetben nem tükrözi teljes mértékben a befektetett intézkedések hatását.

Az összes papírfelhasználás mértéke 2019-hez képest ismét növekedett (+9,24%). 2019-ben még 10,98 tonnányi papír került felhasználásra összesen, addig 2020-ra már a 2017-es és a 2018-as adatokhoz hasonlóan 12,0 tonnányi volt. Ugyanakkor a változásbeli viszonyszámok jelentősen függenek a papírhasználat anyagi paramétereitől, leginkább a papírmérettől. Az A4-es lapok esetén +3,53%-os, A3-as méretű lapok tekintetében +57,26%-os változás mutatkozott. A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály 2020-as fajlagos papírfelhasználásának tonnában kifejezett mértéke a korábbi évhez képest -nem változott, hiszen szintűgy 0,09 tonnányi volt. Ezek alapján elmondható, hogy az utóbbi három évben a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály által felhasznált papír mennyisége folyamatosan változott, s a COVID-19 pandémiahelyzet sem indukált jelentősebb változásokat. Maga a kulcsindikátor értéke a vizsgált időszakban +26,79%-kal nőtt, mégpedig 0,002 t/fő értékről, 0,003 t/főre.

	Egység	2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Összes papírfelhasználás ¹	lap	2 928 500	2 268 500	2 371 000	2 084 500	2 221 000	+6,55%
Összes papírfelhasználás	t	15,48	11,90	12,27	10,98	12,00	+9,24%
Papírfelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	t	0,55	0,43	0,3	0,09	0,09	-
Kulcsindikátor (papírfelhasználás)	t/fő	0,015	0,011	0,007	0,002	0,003	+26,79%

5.6 Jellemző emisszióink

A Polgármesteri Hivatal egészét tekintve a szolgálati gépjárműhasználat mértékében 2020-ban csökkenés volt tapasztalható, a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetében (munkatársi létszám alapján arányosított mérőszám) pedig a fajlagos üzemanyagfelhasználásban szintűgy kismértékű csökkenés (-37,02%) jelentkezett. A Polgármesteri Hivatal szolgálati gépjárműinek száma 2019 és 2020 között 6 gépjárművel (-33,3%) csökkent. Az üzemanyagfelhasználás volumenében -34,84%-os visszaesés mutatkozott, hiszen 2019-ben a felhasznált üzemanyag mennyisége 16 774 liter volt, 2020-ra pedig már 10 930 literre esett vissza. Külön megjegyzendő, hogy a Polgármesteri Hivatal egészét tekintve a 2020-as érték messze elmarad még mindig a 2016-os csúcserőtektől. A csökkenés jelentős mértékű és ezzel párhuzamosan drasztikusan csökkent a szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás mértéke is, mégpedig -42,1%-kal.

Ahogy a korábbi években úgy most is törekszünk a szolgálati utak racionalizálására (pl.: tömegközlekedés, illetve telekocsi rendszer alkalmazása), sok esetben azonban erre az adott utak jellege miatt nincs lehetőség. Éppen ezért a szolgálati utak hossza spontán ingadozást mutat, az értékek változásaiból hosszú távú következtetések nem vonhatóak le. Ennek megfelelően drasztikusan csökkent a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály által megtett szolgálati utak összesített hosszúsága (-42,1%).

	Egység	2016	2017	2018	2019	2020	Változás '19-'20 (%)
Összes szolgálati út hossza	km	328 249	343 389	324 069	137 135	82 150	-40,1%
Összes szolgálati út (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	km	41 303	44 053	41 880	16 832	9 747	-42,10%
CO ₂ -kibocsátás a szolgálati utakból (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály) ²	t	7,1	7,6	7,2	2,9	1,7	-42,10%
Kulcsindikátor (CO₂-kibocsátás)	t/fő	0,19	0,20	0,17	0,07	0,05	-30,51

Az értékek változását követve a kulcsindikátor értéke is jelentős mértékben csökkent 2020-ban (-30,51%).

¹ A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály tevékenysége kapcsán a legfontosabb anyagáram a papírfelhasználáshoz köthető. Minden más anyagfelhasználás a Polgármesteri Hivatal egészére értelmezhető csak, így azok számszerűsítésétől itt eltekintünk.

² A szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás számításához a Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott Opel Astra Classic II 1,4 ECOTEC átlagos kibocsátási adatait vettük figyelembe. A számításnál – az adatok elérhetősége miatt – csak a motorüzemből származó CO₂ kibocsátások kerültek feltüntetésre.

5.7 Biológiai sokféleség

A biológiai sokféleség szerepe felbecsülhetetlen az emberiség életében, hiszen annak értéke nem materializálható. A minket körülvevő élővilág nélkül az emberi társadalom léte elképzelhetetlen, ennek ellenére a biodiverzitás csökkenése napjainkban is folyamatos. Az élhető lakókörnyezet biztosítását és arculatát alapjaiban határozza meg a biodiverzitás tevékeny és eredményes védelme, illetve a környezeti tudatosság és szemléletformálás minél magasabb szinten történő alkalmazása és érvényre juttatása.

Győr Megyei Jogú Város vezetése a korábbi években is kihangsúlyozta, hogy tradicionális jelleggel kiemelt figyelmet szentel e kérdésnek. A biológiai sokféleség biztosítása és megóvása érdekében e terület stratégiai fontossága következtében felvételre került városunk környezetvédelmi programjai közé. Mivel a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály működésével kapcsolatban az EMAS Rendelet a biodiverzitással összefüggő kulcsindikátor számítása nem értelmezhető, annak közlésétől jelen formában és keretek között eltekintünk. A beépített területekre vonatkozó adatok továbbra is megtalálhatóak a győri Polgármesteri Hivatal működési alapadatai táblázatban.

6. Adatlap

SZERVEZET:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL	
AZ EMAS-BAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETI EGYSÉG:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS VÁROSSTRATÉGIAI FŐOSZTÁLY	
Cím	9021 GYŐR, VÁROSHÁZ TÉR 1.	
HIVATALOS HONLAP:	gyor.hu	
POLGÁRMESTER:	PROF. DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS	TELEPHELYEK SZÁMA: 1
JEGYZŐ:	NAGYNÉ DR. LÁSZLÓ EDIT	ALKALMAZOTTAK SZÁMA: 35 FŐ
EMAS VEZETŐ:	SZAKSZ VINCE TAMÁS VÁROSFELJESZTÉSI ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY OSZTÁLYVEZETŐ	TELEFONSZÁM: 96/500-217 E-MAIL: szakasz.vince@gyor-ph.hu
EMAS SZAKMAI VEZETŐ:	SZEKERES GYÖRGY KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS MUNKAVÉDELMI	TELEFONSZÁM: 96/500-138 E-MAIL: szekeres@gyor-ph.hu

	REFERENS	
TEVÉKENYSÉG:		ÖNKORMÁNYZAT
TEÁOR SZERINTI BESOROLÁS /NACE KÓD:		84.11 ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁS
REGISZTRÁCIÓS SZÁM:		HU-000013
FRISZÍTETT KÖRNYEZETVÉDELMI NYILATKOZAT ÉRVÉNYESÍTÉSE:		2021.XX.YY.
KÖVETKEZŐ HITELESÍTÉS IDEJE:		2022-11
HITELESÍTŐ:	FERJANCSIK ZSOMBOR	AKKREDITÁLÁSI SZÁMA: HU-V-0006/2019 AKKREDITÁLÁSRA VONATKOZÓ TERÜLETE: O 84
ÍRTA:	MACHER GERGELY ZOLTÁN, DR. TORMA ANDRÁS	

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0006/2019 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: O 84 (NACE-kód) kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephely(ek) vagy egész szervezet

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS VÁROSSTRATÉGIAI FŐOSZTÁLY

amelynek a nyilvántartási száma: HU-000013 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag az 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: 2021.XX.YY.

Ferjancsik Zsombor Gergely

1. sz. melléklet: Környezetvédelmi politika

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezeti Politikája

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata felismeri, hogy tevékenységei révén **közvetlen** (energiafelhasználás, vízfogyasztás, közlekedés, hulladékok kezelése, irodaszerek használata, beruházások, építkezések, bizonyos közigazgatási döntések), illetve **közvetett módon** (közüzgathatási döntésekből adódóan) **befolyást gyakorol környezetére.**

Környezete iránt érzett felelőssége tudatában **kinyilvánítja**, hogy a döntéshozatal és mindennapi tevékenysége folyamán figyelembe veszi szűkebb és tágabb értelemben vett környezete viszonyait, valamint **biztosítja** a környezeti tényezőkre nézve jelentős jogszabályok és egyéb követelmények maximális betartását.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata **felismeri és elfogadja** azt az elvet, miszerint a környezetterhelések csökkentésének leghatékonyabb módja a környezetmenedzsmet rendszerek alkalmazása.

Ebből kifolyólag **kötelezettséget vállal** arra, hogy környezetmenedzsmet rendszert működtet azzal a célkéntzéssel, hogy folyamatosan javítsa környezeti teljesítményét, az esetleges szennyezések és környezeti káresemények kialakulásának valószínűségét csökkentse.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az **EMAS szerinti környezetmenedzsmet rendszer** bevezetése és működtetése mellett döntött.

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal környezetterhelésének azisztatikus csökkentése érdekében Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a **környezetvédelmi hivatallását** az alábbi pontokban összegezi:

- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA környezetmenedzsmet rendszert működtet, hogy közvetlen és közvetett környezeti hatásait azonosítani tudja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen vizsgálja környezeti teljesítményét és kifejezett célja annak folyamatos javítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA biztosítja valamennyi környezeti, illetve környezeti vonatkozású jogszabály, illetve előírás betartását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA beruházásai révén törekszik arra, hogy az önkormányzat és intézményei megfeleljenek a magas energiahatékonyságú, technikai követelményeknek, továbbá támogatja a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósulását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA törekszik a fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer kialakítására, ennek keretén belül célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, minél nagyobb arányú újrahasznosítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA intézkedései révén megőrvi a természetes vizeket, fenntartható vízgazdálkodást folytat, biztosítja a vízszisztemek védelmét,

- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA szabályozási tevékenységével, forgalomszervezési intézkedéseivel, a környezetbarát közlekedés fejlesztésével, elősegíti a közlekedési eredetű káros környezeti hatások csökkentését, ennek keretén belül előmozdítja a tömegközlekedés-, kerékpár használatát.
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA lehetőség szerint támogatja a környezetbarát technológiák alkalmazását, tudásigényes iparágak megjelenésével és olyan vállalkozások ösztönzésével, amelyek messzemenőkig figyelembe veszik a környezetvédelmi előírásokat,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA keresi a lehetőségeket a meglévő természetes élőhelyek védelmének javítására, valamint a megfelelő életminőség biztosítása érdekében célja a zöldterületek, folyópartok felújítása, karbantartása és fejlesztés, valamint zöldfolyosó rendszer kialakítására is törekszik,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a fontosabb intézkedéseket megelőzően környezeti hatásvizsgálatot készít,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a partnereit, beszállítóit és más hivatásokat, illetve hatóságokat igyekszik befolyásolni annak érdekében, hogy ezek megfeleljenek a fenntarthatóság követelményeinek,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA erősíti a helyi lakosság környezettudatos magatartását, azáltal, hogy az ügyintézés során környezetvédelmi felvilágosító, tudatformáló tevékenységet fejt ki,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA hatékony szakmai koordinációt igyekszik folytatni a települési környezetvédelmi információk háttér kialakításában és működtetésében, ezzel folyamatosan figyelemmel kísérvé és javítja a települési környezet állapotát, továbbá a lakosságot annak alakulásáról rendszeresen tájékoztatja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA alkalmazottait a környezettudatos munkavégzésre ösztönzi,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen aktualizálja környezetvédelmi politikáját és annak tartalmát nyilvánosságra hozza.

E környezetvédelmi politika Győr Megyei Jogú Városának környezetvédelmi hivatallását és az ezzel összefüggő stratégiai tervek tartalmazza és mint ilyen a környezetmenedzsmet rendszer hatékony működésének alapját képező környezetvédelmi célok és –programok keretét adja.

Győr, 2007. augusztus 30.

Dr. Papp László jegyző

2. sz. melléklet: Környezetvédelmi program

2019 – 2021

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkal kapcsolatos programok							
1.	Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének további optimalítása a lehetőségek figyelembe vételével		2021	30%	Süllyesztett hulladékgyűjtőszigetek kerültek kihelyezésre a városba, ezen kívül a szelektív hulladékgyűjtő edényeket adták át a családi házas, kertvárosi övezetben.
2.	Energiahasználat, CO₂-kibocsátás	Energiahatékonyság növelése, karbonlábnyom	Győr Városi Klímastratégia elkészítése		2021	100%	2021. évben megtörtént a klímastratégia társadalmi véleményezése és a közgyűlés általi elfogadása.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
3.		folyamatos csökkentése	Épületenergetikai fejlesztés, energetikai korszerűsítés megvalósítása a Városház tér 1-ben		2021	60%	A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzés megindításra került 2020. novemberében.
4.			ÜHG és energiafelhasználást csökkentő fejlesztések önkormányzati épületekben	750 t/év CO2 csökkentés	2022	50%	Több önkormányzati épület energetikai korszerűsítése megvalósult.
5.			Mozgás-, jelenlétérzékelők felszerelhetőségének megvizsgálása a Hivatal közös használatú és ügyfélforgalom által érintett helyiségeiben		2021	0%	
6.			Szemléletformáló kampány és monitoring rendszer megvalósítása az energiahatékonyság növelése érdekében		2021	30%	Klímavédelemről szóló szemléletformáló kiadványt és feladatlapot dolgoztak fel a győri óvodákban egy KEHOP projekt keretében. Zöld város kialakítása Győrben c. TOP projektben a környezettudatosságot előtérbe helyező szemléletformáló programok zajlottak le.
7.	Elektromobilitás	Elektromobilitás terjedésének támogatása	Elektromos meghajtású járművek beszerzése és használata a hivatali ügyintézés céljára	2 db	2020	100%	2 db elektromos meghajtású személygépjárművet szerzett be a GYMJV az ITM támogatásával.
8.	Szemléletformálás	Munkatársak motiválása	Tematikus környezetvédelmi programok szervezése a Hivatal munkatársai számára szemléletformálási céllal		2021	100%	Klímatudatos tervezés és üzemeltetés, valamint elektromobilitás témában 2021. évben képzést valósult meg a GYMJV Polgármesteri Hivatala és az önkormányzati tulajdonú cégek munkatársai részére.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
9.	Szabályozási / fejlesztési tevékenység	Jövőbeli fenntarthatósági fejlesztések támogatása	Zöld város I projekt befejezése		2020	100%	A projekt 2020. 10. 29-én befejeződött.
10.			Zöld város II projekt megvalósítása		2022	50%	A projektben az Eötvös-park felújítása megvalósult 2020-ban.
11.			Zöld Város III program	2 900 nm	2022	0%	Kiviteli tervek készülnek
Közvetett környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok							
1.	Energiahasználat	Energiahatékonyság növelése	Önkormányzati épületek megkezdett energetikai felújításainak befejezése	14 db	2022	50%	
2.			Közvilágítás folyamatos korszerűsítése, korszerű LED-es fényforrások telepítése útfelújítások, új utak létesítése során		2021	0%	
3.			Megújuló energiák hasznosítása	További megújuló energiaforrásokon alapuló energiatermelési lehetőségek kiépítése önkormányzati intézmények esetén (háztartási méretű napelemes kiserőművek telepítése)		2021	0%
4.	Vízvédelem	Szennyvízelvezetés fejlesztése	Szennyvíz- / csapadékvíz hálózat tervezett folyamatos felújítása útfelújításokhoz kapcsolódóan		2021	0%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
5.	Közlekedés	Közlekedésből származó környezetterhelések csökkentése	Parkolási rendelet felülvizsgálata, környezetterhelés csökkenését eredményező szabályozás kialakítása		2020	0%	
6.			1. sz. főútvonal városba bevezető szakaszának kapacitásbővítése	1,090	2019	100%	TOP-6.1.5-15-00001 Radnóti M. u. kikötése az 1. sz. főútra: 0,554 km 1. sz. főút bevezető szakasza: 0,536 km
7.			Győr, 1. sz. főút és a 14. sz. főút között a belső keleti elkerülő út hiányzó szakaszának tervezési feladatainak lefolytatása	0	2021	0%	Kiviteli tervek készülnek; beruházó: NIF
8.			Győr városába bevezető főbb közlekedési irányok fejlesztése, kapacitásbővítése (Reptéri út, Jókai u., Tatai út, stb.)	3,608	2022	50%	Pesti út: 0,3890 km Régi Szentiváni út: 0,47 km Szent Imre út: 0,3778 km Jókai utca: 0,2575 km Juharfa u. - Berkenyefa sor: 1,7610 km Tatai-Tibormajori csp: 0,3530 km
9.			További nem felszíni parkolási lehetőségek kialakítása		2021	0%	
10.		Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpáros létesítmények bővítése és felújítása (utak, támaszok, stb.)	23,376	2022	70%	TOP-6.4.1-16-00002 projekt: Tatai út, Kodály Z. u, Régi Szentiváni út utak elkészültek. 2.121 km (projekt összes 6.735 km) TOP-6.4.1-16-00001 projekt lezárult. 18.149 km (kerékpárút, kerékpáros nyomvonalak) TOP-6.4.1-15-00001 projekt lezárult. 3,106 km (kerékpárút, kerékpáros nyomvonalak - Belváros) + Fedett kerékpártároló létesült
11.			Kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos szemléletformálási akciók megvalósítása	4 db	2019	100%	TOP-6.4.1-16-00001 1 program TOP-6.4.1-16-00002 2 program Európai Mobilitási Hét (2018, 2019)
12.			E-mobilitás elterjedésének további támogatása, töltőoszlopok telepítése	10 db	2020	50%	
13.			E-mobilitással kapcsolatos szemléletformálás, nyitott napok szervezése a helyi érintettekkel	3 db	2021	0%	
14.	Biodiverzitás	Biodiverzitás tervezett növelése	Zöldfelületek tervezett rekonstrukciója és bővítése a Zöld Város I és II projekt keretében		2022	50%	